

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

Disquisitio VIII. Utrùm Sessionis IV. & V. Constantiensis Synodi decreta fuerint recepta ab Ecclesia, & confirmata à Martino V. Summo Pontifice?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

DISQUISITIO VIII.

Utrum Sessiois IV. & V. Constantiensis synodi decreta fuerint recepta ab Ecclesia, & confirmata à Martino V. Summo Pontifice?

S. I.

AD præsentis Disquisitionis intentum singulariter deservire poterit, si ob oculos ponatur varietas opinionum, quæ tempore Constantiensis Synodi vigerat circa supremam Concilij Generalis auctoritatem. Hanc rem optime exponit sæpe fatus Emanuel à Schelstrate tract. præcit. dissert. 3. cap. 1. Inter varias (inquiens) opiniones, quæ temporibus Constantiensis Concilij de auctoritate Synodorum Generalium circumferebantur, una erat à pluribus Doctoribus propugnata, quam Benedictus XIII. sustinuit, Romanum scilicet Pontificem in nullo casu subijci Concilij iudicio. Cùm enim à Cardinalibus anno 1408. ad Concilium Pisenum pro sopièdo schismate evocaretur, eorum operam derisit, inquit D. Antoninus 10. 3. Chron. tit. 22. §. 3. dixitque: *Controversiam fore de jure Papatus inter se, & Gregorium, & nihil ad eos spectare de re ipsa. Idem sustinuit post sententiam contra te latam, alserens: Cardinales potestatem & auctoritatem convocandi Generale Concilium, à tempore Apostolorum solis Romanis Pontificibus reservatam, temerè usurpasse, & non considerantes, quod inferior superiorum non potest solvere, vel ligare, jurisdictionem & potestatem iudicandi sedem ipsam, sibi temeritate sacrilegè vendicasse.* Ita Benedictus in Conventu Barcinonensi, cuius sententiam propugnasse plures viros doctos, notat Odoricus Raynaldus ad annum 1409. ubi ex manuscriptis codicibus adfert, hanc eorum conclusionem pluribus rationibus, & Antiquorum auctoritatibus comprobata: *Quòd propter nullum crimen Papa potest deponi à Papatu per aliquem purum hominem, vel per aliquos alios homines mundi, sive sint Cardinales, sive Archiepiscopi, sive Primates, sive Patriarchæ, nec etiam à Concilio Generali, imò nec à tota Ecclesia Universalis. De qua sententia intelligendus videtur Joannes Gerfonius lib. de potest. Ecclesiast. considerat. 12. dum scripsit: Fallor, si non ante celebrationem huius sacrosanctæ Constantiensis Synodi se occupaverat mentes plurimorum litteralium magis, quam litteratorum ista traditio, ut oppositorum dogmatizator fuisset de hæretica pravitate vel notatus, vel damnatus.*

Secunda sententia fuit, Pontificem etiam tempore schismatis viventem, deponi non posse, nisi ob crimen hæresis, quam ipsum Pisenum Concilium sequi voluit in deponendis Benedicto XIII. & Gregorio XII. Hos quidem ne quidem dubios Pontifices deposuisset, nisi hæreseos crimini obnoxios, & contra articulum fidei de unitate Ecclesiæ ambos pugnantè exstimasset, ut latè probavimus ex A-

ctis editis ipsius Concilij, quibus in hujus veritatis confirmationem alia addi possunt hucusque inedita. Acta enim à Notarijs ipsius Synodi conscripta, & hætenus inedita referunt, omnes Magistros in Theologia tam Episcopos, quam Abbates, & Generales Ordinum Mendicantium anno 1419. die 28. Mensis Maij ad requisitionem sacri Cardinalium Collegij congregatos fuisse in Sacristiâ Conventus Fratrum Minorum de Pisis, ut deliberarent de his duobus articulis: Primò; *An duo de Papatu contententes, essent schismatici & hæretici reputandi?* Secundò; *Dato, quòd sic, utrum sub titulo hæresis ab Universalis Ecclesiæ, & Papatus regimine ejiciendè?* Additurque in Actis: *Ad has quæstiones habitâ pluries ad invicem maturâ deliberatione, concorditer & unanimiter responsum fuisse, prædictos contententes hæreticos censeri, & ut tales per sententiam Concilij declarari, ac Pontificatu eiji posse, prout ejectos fuisse, ex sententia ipsius synodi, ostendimus supra.* Atque hæc est sententia, quam adeò veram putavit Joannes XXIII. ut, dum aliquis initio Constantiensis Concilij per cedulam publicasset, eum invitum cogi posse ad cedendum de Papatu, in aliâ cedulâ quæstionem proponi fecerit: *Si verus, & Canonicus Papa, non suspectus de hæresi possit ab aliquo compelli, vel aritari?* Et rursus in alia responderi curaverit: *Quòd hoc esset manus ponere in Christum Domini, & qui contrarium publicaverat, si fuisset bonus Christianus, & intellexisset Scripturas, nullatenus talia per aures suggestisset.* Hæc itaque est secunda sententia de auctoritate Concilij illis temporibus ubique ferè recepta, quòd ob solam hæresim de Romano Pontifice iudicare liceret.

Tertia sententia fuit Petri de Alliaco Cardinalis Cameracensis, qui tenuit, Pontificem tempore schismatis, pro pace Ecclesiæ celerius procurandâ, ab Universalis Ecclesiæ, seu Concilio Generali compelli posse. Extat ejus sententia in cedulâ quâdam initio Constantiensis Concilij publicatâ, in quâ reperiuntur varæ conclusiones de facto Joannis XXIII. quibus statuit, Joannem, attentâ perplexitate schismatis, cedere debuisse, & nolentem potuisse tanquam schismaticum, & de fautoria schismaticæ pravitatis suspectum legitime condemnari: illos autem, qui in casu prædicto Papam tanquam hæreticum, vel schismaticum condemnarent, & dictam condemnationem justam, & canonicam assererent, nullatenus hæreticos censeri posse. Ex qua cedulâ lucem accipit ejusdem Cardinalis Cameracensis sententia, quam in eodem Concilio Constantiensi anno 1417. exposuit 3. par. tract. de auctor. Eccles. cap. 2. ubi asserit, Papam subijci Concilij Generalis iudicio in casu, quo accusatur de crimine hæresis propriè dictæ, & quibusdam alijs, quæ possent quodammodo ad hæresim reduci.

Quarta autem sententia fuit de auctoritate Concilij tempore schismatis, quòd nimirum illa sese non extenderet ad reformationem Ecclesiæ, utpote quam non nisi post electionem Pontificis, eodem consentiente, fieri posse, sustinuit Franciscus Zabarella Cardinalis

R r 2

Floren-

Florentinus omnium Canonistarum sui temporis facile princeps. Adduximus ejus sententiam *dissert. 1. præf. tract.* in qua ex Gestis manuscritis Constantiensis Synodi ostendimus, eum cum suis sequacibus noluisse admittere articulum de reformatione, quia non erat *verus de jure*, ideoque omisum fuisse in Decreto 1. Sessionis IV. in qua Sessione prætermisum quoque fuit Decretum II. de autoritate Concilij *coactiva* supra Pontificem, ut abundè *suprà* monstravimus.

5. Quinta sententia fuit plurium Patrum Constantiensium, quoddam nimirum Concilium, Generalem Ecclesiam representans, habeat auctoritatem tempore schismatis non solum ad procurandam unionem, deponendo illos, qui de Papatu contendunt, & ad judicandum de materia fidei, damnando eos, qui contra illam hæreses seminant, sed etiam ad reformandam Ecclesiam circa ea, in quibus tam membra, quam Caput ipsum reformatione indigent: & hoc modo Decretum 1. Sessionis IV. interpretatur Cardinalis Turrecemata *lib. 2. de Ecclesia cap. 99.* asserens de sola Constantiensis Synodo actum fuisse: *Falsum est*, inquit Turrecemata, quoddam Constantia declaratum sit, sive Decretum de Universali Synodo, in Spiritu sancto legitime congregata; planè nunquam in Constantia sub hac forma legitur Decretum factum: declaratio autem facta per Patres illos sub Obedientia Joannis XXIII. congregata, emanavit sub hac forma: *Hæc sancta Synodus Constantiensis, Generale Concilium faciens, pro extirpatione præsentis schismatis, & unionis ac reformatione Ecclesie Dei in Capite & in membris sciendâ, declarat, quod ipsa in Spiritu sancto legitime congregata, &c.* Quibus verbis indicat de solo Constantiensis Concilio tempore schismatis celebrato intelligendum esse I. Decretum, de quo omnino tempore etiam plures intelligunt Decretum II. Quoddam quicumque, cujuscunque dignitatis, etiam si Papalis, qui mandatis, aut præceptis hujus sacra Synodi, & cujuscunque alterius Concilij Generalis legitime congregati super præmissis, seu ad ea spectantibus factis, vel faciendis obedire contumaciter contempserit, nisi resipuerit, condigne pœnitentiæ subiciatur, & debite puniatur, &c. Ad nihil enim aliud huic Decreto adjuncta putant hæc verba: *Super præmissis, seu ad ea spectantibus factis, vel faciendis, nisi ut II. Decretum referretur ad I. de solo schismatis tempore statutum, quo Patres Constantiensis contra opinionem Cæcilianus Zabarelæ, & sequacium declarabant, Concilium Generale non solum fidei, & schismatis causas decidere, sed & Ecclesiam in Capite & in membris reformare posse, & cunctos eidem etiam de Papatu contententes, Decretis desuper faciendis obedire debere, ita ut obedire nolentes deponi possint, & legitime pœnitentiæ subijci.*

6. Sexta demum sententia fuit Joannis Gersonij, qui tenuit, Concilium Generale esse supra Pontificem, adeoque Pontificem Concilij Generalis judicio subijci, quo sensu interpretatus est Decreta Constantiensis Concilij, quæ non de solis Synodis tempore schismatis, sed de Oecumenicis Concilijs quocunque tandem tempore celebratis intelligenda esse, pu-

tavit. Patet id ex duobus sermonibus ejusdem Gersonij, quorum unum *Domini ad II. post Epiphaniam*, & alterum *pro Viaggio Regis Romanorum* coram Patribus ipsius Constantiensis Concilij habuit, in quibus Decreta Sessionis V. interpretatus est de superioritate Concilij, quæ interpretatio adeo firmiter menti ejus inhaererat, ut à Romano Pontifice ad Concilium Generale appellari posse, nullatenus dubitaret. Unde Martino V. Decreta Sessionis V. illo sensu minime recipienti, & appellationem à Pontifice ad Concilium Universale reprobanti, verumque & indubitatum Pontificem pro supremo in causis fidei judice habendum esse, statuenti, opposuit Gersonius Tractatum sub hoc titulo: *An, & quomodo appellare liceat?* In quo ostendere conatur, declarationem Martini pugnare cum determinatione Sessionis V. quæ, inquit, *multipliciter facta est, & prædicata.* Respicit his verbis ad ea, quæ Constantia facta erant in causa Joannis XXIII. quem juxta Decreta Constantiensia de superioritate Concilij intellecta, judicatum, & depositum fuisse, existimabat, & illam Joannis Gersonij sententiam pluribus propugnârunt Edmundus Richerius, Joannes Launoius, D. Maymbourg: quorum opinio sequenti §. examinabitur, ubi expendemus; Quo sensu Patres Constantiensis ante & post trium Obedientiarum unionem Decreta Sessionis V. susceperint.

§. II.

Referuntur ac examinantur argumenta circa susceptionem præactorum Sessionis V. decretorum.

Quamplures fuisse de autoritate Concilij opiniones, propter quas in IV. & V. Sessione fuerunt motæ difficultates, ex actis & gestis Constantiensis Concilij hætenus indicata. At sextam duntaxat opinionem placuisse Concilio, fuisseque multipliciter prædictam, asseruit olim Joannes Gerson, cujus vestigijs postea inhaerebat Edmundus Richerius *lib. 2. hist. Concil. Generalium cap. 3.* prout mox dicetur.

ARGUMENTUM

Richerij præcitati de Concilij supra Papam auctoritate præsentâ in Concilio Constantiensis.

Hic Author *loc. cit.* ita argumentatur. *De causa Joannis XXIII. ipsdem Sessionibus IV. & V. Patres cavent, ne Joannes XXIII. quem pro vero, & indubitato Pontifice agnoscebant, totum Concilium, vel partem Concilij, hoc est, personas eidem Concilio adhaerentes interturbet, vel alio traducat, ipso invito Concilio, hocque est primum exemplum præactorum Decretorum de Concilio auctoritate supra Papam. Die 2. Maij in V. Actione formula citationis contra Joannem Papam, Concilio pariter, detrahentem, & contra Hieronymum Pragensem instruuntur. Hocque est secundum exemplum præactorum Decretorum IV. & V. Sessionis contra Pontificem... X. Actione die 14. Maij pronuntiat sententia suspensionis ab officio Papali contra Joannem XXIII.*

XXIII. Hæcque est tertium exemplum præcedens auctoritatis Concilij supra Papam. . . XII. Sessione die 25. Maij Patres sententiam diffinitivam adversus Joannem pronuntiant, illumque velut notorium si-moniacum, Bonorum Ecclesie dilapidatorem, & notorie scandalizantem Ecclesiam suis detestabilibus, atque inhoneſtis vitâ, moribus, &c. condemnant, & à Papatu, atque omni ejus administratione Spirituali & temporalis privant, atque deponunt. . . Et hæc occurrit quartum monumentum præcedens auctoritatis Concilij supra Papam.

Hucusque Richerius, clare supponens, Joannem XXIII. à Patribus Constantiensis Concilij pro certo, & indubitato Pontifice habitum fuisse, & consequenter, quidquid Constantiensis Concilium contra eum statuit, pro superioritate Concilij facere. Idem omnino supponit Joannes Launojus in varijs litteris de Constantiensis Concilio scriptis, cujus vestigia hæc, ut ubique in tractatu suo historico solet, infertur eum D. Maymbourg quifinit caput 23. non semel, sed sæpius affirmans, quod Concilium Constantiensis nunquam dubitavit, quin Joannes XXIII. esset verus Papa.

Responsio.

Emanuel Schelstrate tract. sui dissert. 3. cap. 2. à pag. 152. ita respondet, Primò. Quamvis Concilium Constantiensis initio Joannem pro Pontifice habuisset, non tamen judicasse, quod deberet pro certo & indubitato Papa haberi ab alijs Obedientijs. Si enim Concilium Constantiensis Joannem XXIII. pro certo, & indubitato Pontifice ab omnibus habendum esse, duxisset, curigaret quibusdam cum pro tali initio ejusdem Concilij habentibus, & à nemine judicari posse, asserentibus, Petrus de Alliaco Cardinalis Cameracensis in cedula per Philippum Labbeum ex manuscriptorum codice Capraticensi in Appendice Constantiensis Concilij publicata, & posuit hanc primam conclusionem? *Licet Concilium Pisanum fuerit legitime ac Canonice convocatum, rite & Canonice celebratum, & duo olim eum contentes jusse & Canonice condemnati, & electio D. Alexandri V. fuerit Canonice & rite facta, & d. electio ab illis, qui fuerunt in illo Concilio, fuerit legitime & canonice accepta, prout hæc omnia tenet Obedientia Domini nostri Papæ Joannis XXIII. tamen duæ Obedientiæ duorum contententium probabiliter tenent contrarium, in qua opinionum diversâ, & adversâ veritate non sunt minores difficultates Juris & Facti, quam ante Concilium Pisanum erat de justitia duorum contententium.*

Secundò. Si nemo dubitare potuit de Joanne XXIII. quin certus & indubitatus Papa existeret, cur igitur Joannes Cardinalis Ragusinus arma Gregorij XII. cujus Nuntius existerat, in valvis Monasterij Augustinianorum Constantiæ publicè appendisset, & Joannis XXIII. sequacibus ea de nocte auferentibus, magna illa animorum contentio exorta fuisset inter Patres Concilij, de qua testatur Regestum Actorum Constantiensium in duobus codicibus manuscriptis: Cumque super affixione, & appensione dictorum armorum, & deletionem, si-ve amissione eorumdem inter congregatos in Couci-

lio oriretur disceptatio, mandatum est, Prælatos, & alios, qui ad Concilium venerunt, congregari super hoc. Die Martij 20. Mensis Novembris congregatis Reverendissimis in Christo Patribus Dominis sanctæ Romanæ Ecclesie Cardinalibus numero decem & octo, Prælatibus, Procuratoribus Dominorum, Magistris, & alijs in sacro Constantiensis Concilio existentibus in Aula inferiori Palatij Apostolici pro causa supra dicta, cum super ea per unum ex Dominis Cardinalibus propositio fieret, variè inter eos fuere sententia, alijs asserentibus, arma prædicta appendi, si-ve affigi potuisse, & per consequens, ex quo deleta fuerant, reponi debere. Et hujus sententiæ fuerat Dominus Feltrensis, & Concordiensis Episcopi, & plures alijs: alijs verò asserentibus, supra dicta arma in locis prædictis in Obedientia Domini nostri Joannis Papæ XXIII. constitutis appendi, si-ve affigi non potuisse, & per consequens, ex quo deleta fuerant, reponi non debere, & hujus sententiæ fuit D. Patriarcha Gradenſis, & alijs, cui plures, quam alteri sententiæ adhaeruerunt, dicentes, nisi Angelus Corrarus personaliter veniat, ipsius arma ibidem non debere depingi. Verum quidem est, nihil tunc à Concilio deluper statutum fuisse: notanda tamen sunt verba Regesti Constantiensis Concilij, ex quibus habemus, nullatenus dubitatum fuisse, quin Gregorius XII. arma Pontificia affigere potuisset in valvis Monasterij, si personaliter Constantiam venisset, & quætionem solummodò fuisse de Joanne ejus Nuntio. Quinimò plures Patres rectè à Nuntio appendi potuisse, sustinuerunt. Unde manifestò constat, Joannem XXIII. pro certo & indubitato Pontifice ab omnibus agnosci non debuisset, cum Gregorij arma Pontificia in Dicecesi & præsentia Joannis XXIII. à Gregorio, vel ejus Nuntio, juxta communem sententiam, appendi potuerint.

Tertiò. Si nunquam Constantiæ dubitatum fuit de Pontificatu Joannis XXIII. cur igitur Joanni Dominici Nuntio Gregorij supra dicto publicum ingressum cum pileo rubeo facere cupienti in plena Congregatione anno 1415. die 4. Januarij coram Joanne XXIII. aliqui licentiam illam concedendam esse asseruerunt? Alij quidem asseruerunt, inquit Regestum Constantiensis, licentiam Fratri Joanni Dominici concedendam, cum capello rubeo ingrediendi; & hujus sententiæ fuit Reverendissimus D. D. Petrus Tituli sancti Chrysogoni Presbyter Cardinalis Cameracensis, & quidam alijs. Et cur igitur sententiæ illa Petri de Alliaco prævaluit, & juxta eam, dicto Joanni permissum fuit, tanquam Cardinali, cum pileo rubro Constantiam ingredi? Die namque Martij 22. Mensis Januarij, teste Regesto, D. Frater Joannes Dominici tituli sancti Martij Presbyter Cardinalis Ragusinus ut Cardinalis, & cum capello rubeo medius inter Dominos Bavaria, & Ducem Biga, ac D. Joannes electus Constantinopolitanus in habitu Prælati cum capello nigro sic in Obedientia Gregorij nominati, sequentibus eos Dominis Wormatiensibus, Spirensibus & Werdensibus Episcopis in Obedientia dicti Gregorij persistentes, qui omnes prædictis Legatis dicti Gregorij extra Constantiam obviaverunt, Civitatem Constantiæ sunt ingressi, in Conventuque Eremitarum S. Augustini, qui pro habitatione Gregorij, & suorum

assignatus fuerat, collocati sunt. Ita Regestum de Joanne Dominico, quem Gregorius XII. primò Archiepiscopum Ragusinum, postea anno 1408. 2. Junij Cardinalem creaverat, in quo gradu nunquam receptus fuit à Pisano Concilio, vel ab electo ibidem Alexandro V. ejusque Successore Joanne XXIII. qui ultimus omni conatu impedire tentabat, ne Constantiam tanquam Cardinalis ingrederetur; quod dum Synodus Constantiensis permisit, indicavit, se Joannem XXIII. pro unico, certo, & indubitato Pontifice non habuisse. Ne autem, quæ de pileo rubro hucusque dicta sunt, D. Maymbourg in dubium revocet, consulere potest codices suos manuscriptos Bibliothecæ Victorinæ, quos huic veritati testimonium perhibere, reperiet.

13. Plura adjungi possent de mente Patrum Constantiensium, nisi de ea ex Actis Sessionis XIV. clariùs constaret, quàm ut in dubium revocari posset. Cùm enim Gregorius XII. sese pro Pontifice gereret, & antequàm de Pontificatu cederet, remotà à Concilio Joannis præsentia, novam convocationem Concilij fieri debere, contenderet, non dixit Concilium, Gregorium pro Pseudopontifice habendum esse. Sed quomodò, si dubius Pontifex esset, & Concilij convocatio ad ipsum spectare non potuisset, Patres in publica Sessione, dictam convocationem, authorizationem, & confirmationem; in quantum ad Gregorium pertinet. & attinet eis, admisissent, & sessionem Pontificatus communi omnium consensu acceptarunt; ut manifestum sit, eos Joannem pro unico, & indubitato Pontifice non habuisse, sed potiùs pro dubio, quem licet, juxta sententiam nunc communiter receptam, Concilium Generale judicare potuerit, tunc tamen Patres Constantiensis illo solo titulo judicare ausi non sunt, quòd plures tenerent sententiam, quæ Pontificem etiam dubium à Concilio generali ob solam hæresis causam judicari posse, sustinebat.

14. Neque id negare potest D. Maymbourg, cùm ipsemet admisit ad finem cap. 23. *Tractatus historici pag. 364.* plures negare, quòd Concilium Universale potestatem habeat judicandi de Pontifice, qualicumque ille sit, nisi in causa hæresis. Hoc enim loco cùm Author iste loquatur de dubio Pontifice, eum fateri necesse est, sustinuisse plures Theologos, vel Scriptores Ecclesiasticos, quòd Concilium Generale ne quidem dubium Pontificem judicare possit. Illam sententiam ego *dissertatione 2.* Patribus Concilij Pisani placuisse, ostendi: probavi namque ex Actis illius Concilij, non sufficisse Patribus, quòd ob dubia *Facti & Juris* ignoraretur, quis ex duobus contendebat pro vero Papa habendus esset; sed insuper discuti fecisse, an schismatis nutritores, verique hæretici censei deberent, ut eos illo titulo Papatu excidisse, sententiâ Synodica declararent. Vestigia autem Pisanorum insequi voluerunt Patres Constantiensis Concilij, de quibus referunt Gesta hucusque inedita, quòd inter alios articulos accusationis Joannis XXIII. inseruerint & illum, quòd fovisset, foveretque schisma, & hæresim, ut sic

manifestum fieret, etiam plures istius sententiæ fuisse in Constantiensis Concilio, quòd ne quidem tempore schismatis de Papa dubio judicari posset, nisi hæresis crimen accederet.

Additur quidem in Gestis Constantiensis Concilij, quòd post lectionem *suprà dicti* articuli in publico Patrum congressu surrexerit Cardinalis sancti Marci, & expressè monuerit: *Quòd attenderet Concilium, quòd Procurator Concilij proposuerat, ut in citatione proponeretur, crimen hæresis, & sactoria schismatis, & alia quædam, de quibus non constabat.* Quòdque ex ea Cardinalis admonitione articulus hæresis ommissus fuerit in sententiâ contra Joannem XXIII. à Concilio Constantiensis lata: hoc tamen nihil facit ad probandam superioritatem Concilij supra certum & indubitatum Pontificem: cùm enim Concilium Joannem pro indubitato & certo Pontifice non haberet, ipseque de Papatu cum duobus alijs, ut *suprà* monstravimus, contenderet, eum tamen invitum, & reluctanter deponere ausum non fuit Constantiensis Concilium, sed postquam à Cardinale sancti Marci notatum fuerat, non constare de hæresis crimine, statim Rex Romanorum, Cardinales, & Deputati, pluresque alij tractaverunt materiam, quòd Papa consentiret sententiæ suæ depositionis, & ex abundanti renuntiaret. Ita Gesta Constantiensis Concilij hucusque inedita, in quibus adjungitur, ordinatum fuisse, quòd Cardinales de Urbinis, Cameracensis, de Thalamo, Saluciarum, & Florentinus irent ad Papam, ad persuadendum supra dicta, eosque ivisse, & Papam consensisse in forma cedulæ sibi oblatae, quæ sese determinationi Concilij subijciebat, ejusque sententiam sese ratificaturum, comprobaturum, & acceptaturum promittebat. Neque fatit suis Concilio, quòd ante sententiam Joannes XXIII. prædicta promiserat, seque de Papatu cessurum obtulerat, sed & post sententiam Concilium misit ad Papam (inquit Gesta *suprà* laudata) & Papa sententiæ acquievit, & ex abundanti renuntiavit in forma prædictæ cedulæ *suprà* scriptæ.

16. Et ex his videre potest D. Maymbourg, quid Patres Constantiensis post Sessionem V. senserint de potestate *coactiva* Concilij supra Pontificem. Si enim Papam dubium tempore schismatis deponere ausi non fuerint, nisi ipso consentiente, approbante, & de jure suo cedente, dicendine sunt, unicum, verum, & indubitatum Pontificem *coactivè* Synodorum potestati subijcere, & hoc sensu II. Sessionis V. Decretum firmare voluisse? Affirmat quidem D. Maymbourg, qui *capite 25.* id probare conatur argumentis Basileensium, quæ hic referat, nisi mentem Patrum Constantiensium ex solis ijs, quæ in Synodo ipsorum facta sunt, investigandam suscepisset. Relictis itaque argumentis Basileensium, quibus Eugenius IV. pluresque illorum temporum VII. gravissimi responderunt, ad Concilium Constantiensis redeo, quod post trium Obedientiarum unionem, nunquam ausum fuit, Decretum II. Sessionis V. de unico, vero, & indubitato Pontifice interpretari.

17. Unum ex præcipuis fundamentis, quo hanc

hanc veritatem comprobavi, desumptum erat ex Gestis Constantiensis Concilij hucusque ineditis, in quibus refertur, quod post trium Obediensium unionem, magna animorum contentio exorta fuerit de reformatione Ecclesiæ in Capite & in membris. Natione Germanicâ, & Rege Romanorum volentibus, eam fieri ante electionem unius, veri, & indubitati Pontificis; reliquis verò Nationibus cum sacro Cardinalium Collegio volentibus, fieri post electionem ejusdem. Additur in ipsidem Gestis, Nationem Germanicam tandem consensum præbuisse de eligendo ante reformationem Pontifice, dummodò à Concilio expediretur *asscuratio & cautio per Decretum irritans, quod post electionem Papæ fieret reformatio ante coronationem Papæ, & administrationem aliquam.* Cùmque ad hanc Nationis Germanicæ petitionem fuissent factæ diversæ formæ Decreti, *ess finaliter responsum fuit, quod Papa electus ligari non potest.* Ex quibus ultimis ultima præsertim verba notanda duxi, quod ex illis non difficile colligeretur, longè aliam tunc fuisse mentem Patrum Constantiensium de autoritate veri, & indubitati Pontificis, quàm orbi Catholico obtrudere conati sunt nonnulli Basileensium sequaces.

Responso.

Emanuel à Schelstrate *præs. 3. dissert. pag. 165.* respondet, Maymbourgum in illo suo diuicili dubitare de mente sua, quam clarè tamen priùs expresserit, & de qua proinde dubitandum non fuisset, & obijcere Nicæni Concilij exemplum, quod nihil omninò ad rem faceret. Non enim *hoc loco* agitur de autoritate *directivâ* Conciliorum, Generalium, an nimirum Concilium, cui Pontifex per se, vel per Legatos præest, ut S. Sylvester per Osum Cordubensem Episcopum, & Vitum & Vincentium præfuit Nicæno, habeat autoritatem statuendi leges, illisque, si ad Bonum Ecclesiæ necessitatè sint, non solum in conscientia subscribere, sed & eas exequi teneatur Summus Pontifex? Sed agitur de autoritate *coactivâ* Conciliorum Generalium, & queritur, an illa iudicium allumere possint supra verum, & indubitatum Pontificem, & calu, quo reus iudicetur, ab ijs corrigi possit, & deponi? Hoc enim est, quod Concilij Generalibus non competere, ex hac Antiquorum regulâ indicavi. Quod, qui summam potestatem ligandi & solvendi à Christo Domino acceperat in Petro, ita alios iudicet, ut de illo nemo mortalium iudicium ferat. Non agitur itaque hoc loco de potestate *directivâ*, sed *coactivâ*, quam Natio Germanica ipsi Constantiensis Concilio supra futurum Pontificem tribuere volebat: non solum enim petebant Germani, ut ederetur Decretum, quo futurus Pontifex reformare deberet Ecclesiam ante coronationem suam & administrationem aliquam, sed etiam, quod à Concilio daretur cautio per Decretum irritans, quo Pontifex in casu inobediensæ Papatu privaretur. Et de hoc ultimo præsertim responsum fuisse, indicavi: quod *Papa electus ligari non poterat.* Cùm enim responsum hoc datum fuisse, perhibeatur, post-

Objectio Maymbourgi.

Hic Author *pag. 293.* instat, ut Emanuel Schelstrate explicet illud mysterium, quod in dissertatione proximè expositâ con-

postquam non una forma Decreti, quâ Pontifex noviter eligendus ad reformandam Ecclesiam teneretur ante administrationem aliquam, sed plures formæ Decreti factæ essent, quibus Pontifex teneretur sub pœnâ depositionis reformare Ecclesiam in Capite & in membris, nullum dubium esse potest, quin Patres Constantienses ideo responderint, Papam electum ligari non posse, quia Decreto irritante, quod Natio Germanica per modum cautionis petierat, Romanum Pontificem post electionem ligari non posse, iudicabant.

21. Neque obest, quod hoc responsum datum fuerit in particularibus Nationum congregationibus: quamvis enim putet D. Maymbourg, prædicto Nationum responso satisfieri posse, si dicatur, inhaerendum non esse ijs, quæ apud Nationes acta sunt, sed illis, quæ in Sessionibus Conciliariter definita fuerunt: tali tamen responsione dicta mea potius confirmantur, quam convelluntur. Præterquam enim, quod pleraque in Sessionibus publicis statuta ex ijs, quæ in Congregationibus ante acta sunt, interpretationem accipiant, supradicta in Nationum Congregationibus quoad Decretum irritans responsa ex ipsis Decretis, quæ in Sessionibus publicis conciliariter definita sunt, confirmari possunt. Morem itaque D. Maymbourg geramus & a particularibus Nationum congregationibus ad Sessionem XL. progrediamur.

22. Extat Sessione XL. Constantiensis Concilij Decretum à quinque Nationibus Conciliariter editum his verbis: *Sacrosancta Generalis Synodus Constantiensis, in Spiritu sancto legitime congregata, Universalem Ecclesiam representans, statuit, & decrevit, quod futurus Romanus Pontifex per Dei gratiam de proximo assumendus, cum hoc sacro Concilio, vel deputandis per singulas Nationes, debeat reformare Ecclesiam in Capite & membris, & Curiam Romanam secundum equitatem, & bonum regimen Ecclesie, antequam hoc Concilium dissolvatur.* Quod hoc Decretum occasione eorum, quæ gesta fuisse, diximus, editum fuerit, adeo certum est, ut D. Maymbourg in *Tract. suo histor.* id negare nequiverit. In Decreto. inquit, quod hæc de re Conciliariter factum est Sessione XL. Papa eo modo non ligatus fuit, quo Germani proposuerant. In quibus verbis duo sunt, quæ Author iste fatetur. Primum, quod memoratum Decretum sit illud ipsum, de quo ante Sessionem XL. à Natione Germanica actum erat. Secundum, quod Papa à Concilio eligendus, eo modo ligatus non fuit, quo Natio illa proposuerat. Quod ultimum ex Decreti verbis patet, cum in eo non reperiatur pœna depositionis, quam futuro Pontifici, Ecclesiam reformare detrectanti, Natio Germanica imponi volebat. Quod si D. Maymbourg petat, cur hæc saltem in parte Patres Constantiensis Concilij non satisfecerint Nationi Germanicæ, & juxta II. Decretum Sessionis V. de potestate coactivâ Conciliorum non statuerint, quod Pontifex proximè eligendus deberet reformare Ecclesiam ante finem Concilij, & casu, quo statutum hæc de re adimplere contemneret, legitimæ pœnitentiæ subijceretur, & Pontificatu privaretur, seu debite puniretur? Nónne admittere debet, quod Decretum

Sessionis V. hinc locum non habere, iudicaverint Patres Constantienses, quia agebatur de unico, vero, & indubitato Pontifice, qui cogi non poterat, ideoque Sessione XL. Decretum ediderint sine ulla coactionis mentione supra allatum?

Quod autem hæc fuerat sententia Patrum Constantiensium, ex pluribus alijs locis constat, ac præsertim ex *Capitulo Freqvens Sessione XXXIX.* in quo pro veris, & indubitatis Pontificibus Concilia Generalia, statuto tempore convocare nolentibus, nullam pœnam imponunt, nullam omnino mentionem coactionis faciunt, prout tamen faciunt in *secunda parte ejusdem Decreti*, quæ de schismate tempore agit, in qua circa Pontifices illo tempore viventes pœnam etiam privationis Paratûs constituunt. Hæc totidem ferè verbis in *Dissertatione mea* notaveram, quæ ex Actis ab ipsis Basileensibus compilatis, & ex Conciliorum collectionibus quibus terrarum editis constant, ex quibus nunquam probari poterit, quod Patres Constantienses post trium Obedientiarum unionem pro legitimo Pontifice, extra tempus schismatis Ecclesiam gubernante, pœnam aliquam statuerint, quamvis ad hoc non semel, sed pluries incitari fuerint.

CONCLUSIO

24. Concilij Constantiensis decretum de Concilij super Papam superioritate, in sensu ad certum & indubitatum Papam protento, nunquam fuit receptum, & comprobatum à sancta Ecclesia.

Explicatur. Quemadmodum decreta dogmatica lanciantur à sancta Ecclesia representata in Concilio Oecumenico, sic firman- tur ex immoto consensu Ecclesie, quæ tam in definiendis, quam recipiendis & immobiliter assertendis fidei dogmatibus est columna & firmamentum veritatis, ita ut, quod in Spiritu sancto à legitimo Concilio Oecumenico est semel sancitum pro indubitato dogmate, immobiliter teneatur à sancta Ecclesia: unde firmum deduci potest argumentum, si quod dogma in Ecclesia non teneatur tantquam omnino certum & indubitatum, sed positivè etiam ab eo recedatur, non fuisse unquam à legitimo Concilio Oecumenico constitutum. At rem ita se habere circa Concilij Constantiensis Decretum de Synodi supra Papam autoritate Sessione IV. & V. editum, quatenus sensus ipsius ultra dubium & incertum Papam foret extendendum, patet ex antecedenti Emanuels à Schelstrate dissertatione, quod scilicet eju(s)modi erga Papam certum quoad vim coactivam extensio sub ipsa adhuc durante Synodo Constantiensis minimè fuit comprobata à Patribus.

25. Præterea equidem solet, in Basileensi Concilio fuisse postea illam de Papâ etiam certo extensionem ratam habitam, & practicam: hæc namque Synodus *sess. 11.* expressè definierat, Concilium esse supra Papam, nec adeo, nisi Patres consentiant, posse Concilium à Pontifice alio

aliò transferri, aut dissolvi. *Et Sess. III.* monitorium adversùs Eugenium IV. pœnasque non obtemperanti decrevit. Insuper *Sess. IV.* inter dixit Papæ, ne durante Concilio, ad promotionem novorum Cardinalium procederet. Item *Sessione VII.* sanciebat, non posse Papam de Beneficijs Cardinalium à Concilio pûntorum disponere. *Et Sess. VIII.* Eugenium auctoritatè, & sub pœnis contumaciæ ad Concilium citat. *Et Sess. IX.* rescindit omnia Acta & processus ab Eugenio Summo Pontifice contra Wilhelmum Concilij Protectorem factos. *Et Sess. XII.* acriter in Eugenium Summum Pontificem declamat, definitèque, & olim in Romanos Pontifices a Concilio animadversum esse, & deinceps animadverbi posse. *Et Sess. XIV.* condiciones Eugenio Papæ tribus formulis comprehensæ, à Concilio præscribuntur, in quas nisi consentiat, Papatu exiit. *Et Sess. XVI.* Eugenium Papa, ut ibi habetur, *Evastionis, monitionis, & requisitionis sacri Concilij plenariè satisfaci.* Bullas & diplomata contra Concilium à se edita, nulla & inania fuisse, declarat; ipsum verò Concilium fuisse legitime inchoatum, legitimeque continuatum: quo videtur Eugenius omnia in superioribus Sessionibus facta, & consequenter citationes, & sententias contra se dictas confirmasse, & Concilij auctoritatem supra legitimum Papam agnovisse. *Et Sess. XVII.* admittit, ut præfideant, Legatos Papæ, sed cum certis conditionibus, quarum præcipua, ne ullam in Concilio exercent jurisdictionem coactivam. *Et Sess. XVII.* expressè definit, majorem esse Concilij, quam Papæ auctoritatem, & hanc, nisi obediat, posse à Concilio puniri. *Et Sess. XXI.* tollit Concilium omnes Anathas, & qui eas exegerit, pœnâ simoniaciæ decretâ punit: ipsum verò Summum Pontificem, si aliquid contra hoc decretum moliat, jubet Concilio deferri. *Et Sess. XXVI.* iterum definit, Papam notoriè criminolam jurisdictioni Concilij subjacere, ipsumque Eugenium Papam in jus vocat. *Et Sess. XXIX.* circa medium; clarissimè iterum auctoritas Concilij supra Papam asserit. *Et Sess. XXXI.* Eugenium suspendit. *Et Sess. XXXIII.* etiam deponit. *Et Sess. XXXVIII.* Concilium Generale supra Papam esse, definit; idque ad veritatem fidei Catholicae pertinere, & qui hoc pertinaciter negat, hæreticum esse. *Et Sess. XXXIX.* Amadæum Sabaudia Ducem, sub nomine Felicis V. Papam renuntiat.

36. In Appendice ad *Sess. XVII.* quæ habetur post Acta Concilij, Legati Eugenij IV. Romani Pontificis, jurant, fideliter laborare pro statu & honore Concilij Basileensis; ejusque decreta defendere & mantere; & specialiter decretum Concilij Constantiensis de subjectione Pontificis. *Et aliud Synodi Basileensis decretum, quòd Papa Concilio Universali obedire teneatur.* Idem habet Platina in *vita Eugenij IV.*

37. Ex quibus proinde Concilij Basileensis Actis videtur eatenus firmata fuisse Synodi Generalis supra Papam auctoritas, ut ex tunc videri posset recepta ab Ecclesia, dum præsertim Eugenius IV. licet ex metu schismatis, nove spes pacis cum Græcorum Ecclesia ineunt

de dissiparetur, condescenderat Basileensium postulatis, instaurando eam Synodum, ac refigendo Bullas, atque censureas, quas in Patres tulerat, admittendoque alias condiciones, quas tamen Pontificiam dignitatem dedecere, postea fuit compertum. De his ergo Synodi Basileensis Actis in præsentem oritur quaestio; *An aliquid roboris adjecerint Decretis Constantiensis Concilij ad firmandam eam extensionem; in vi cuius prætenditur Concilij auctoritas esse supra Papam etiam certum & indubitatum?*

P R O B A T I O I.

In qua ostenditur illa de Concilij supra Papam certum auctoritate prætensio nihil fimitatis ac roboris accepisse ex Actis Concilij Basileensis.

Hoc equidem Concilium sub primâ sui aggregatione erat legitimum; ac Oecumenicum, utpote convocatum in nomine Christi, nempe auctoritate ipsius vicariâ perhes Eugenium IV. tunc indubitatum Summum Pontificem subsistente. Verum istè Concilij Oecumenici character proprius ab illa Synodo cepit esse remotus; ubi à Capite suo Romano Pontifice divisa est, ex eo, quòd Eugenius Concilij dissolutionem, ac in fines Italiae translationem decrevisset suâ Bullâ, quæ incipit: *Postquam Divina providentia, relata in Append. ad Acta Concilij Basileensis.* Ex tunc enim Patres, negantes Concilium semel legitime convocatum, dissolvi posse, aliòve transferri, Eugenio in contrarium suis decretis agente, devenerant ad præinsinuata adversùs Pontificem attentata. Sub quo proinde statu Synodus desijt esse congregata in nomine Christi, prorsusque cepit esse destituta characterè vicariæ Christi auctoritatis, juxta Christi Domini *Matthæi 18.* sancitam ordinationem, prorsus requisita ad Concilium Oecumenicum. Quare enumerata à *Sessione II.* usque ad *Sessionem XXXIX.* decreta Synodi in eo jam erant statu, ut prorsus essent incapacia illius auctoritati per Summum Pontificem accessus, de quo Christus *ibidem v. 19.* dixit: *Si duo* (in Concilio nempe Oecumenico, de quo ibi sermonem esse, saccè contextus probat) *ex vobis* (quorum unus nempe Capitis in Ecclesia vicem agebat, alter verò hierarchicum Ecclesiae Corpus ex Apostolis reliquis, eorumque Successoribus consistens representabat) *conserint super terram, de omni re, quæcumque petierint, fiet illis à Patre meo, qui in caelis est.*

Quandoquidem igitur Concilium Basileense, ex quo Pontificia auctoritate fuit dissolutum, ceperit esse destitutum characterè Christi Vicario, sub quo stat forma Synodi, quæ Oecumenicæ, ut sic repræsentativæ hierarchici Ecclesiae Corporis, omninò redditur conlequens, ejus Decreta non fuisse in eo statu, ut capacia esse possent consensus illius à Summo Pontifice faciendi, ut sic eorundem taliter auctorizati, ut per mutuam & Capitis, & hierarchici Ecclesiae Corporis in dogmatè aliquo consensionem, decretis sub illius à characterè Christi

Christi Vicario, autoritatēve Pontificiā avulsionis statuēditis, accedere valeret consummata per Christum promissa infallibilitas. Quare decreta illa, inter mera Synodi jam *acephala*, imō Capiti suo refractariē oppositā, adversus *immediatum* Christi in terris Vicarium attentata, sunt in tantum recensenda, ut ipsius etiam Christi institutioni eatenus repugnarent, quatenus *immediatē* Christi Vicariē autoritati superponebant aliquam Christo immediatiorem, nempe Concilij super Papa superioritatem; quippe cūm ex principijs fidei sit indubitatum, quō major est in Ecclesia superioritas, eō esse Christo immediatiorem, sicque soli Christo, nulli verō in terris subijcibilem, atque ad eō, ubi Synodus esset Papā superior, eō ipso haberet propinquiorem respectu Christi immediationem, sicque proinde Papam non fore *immediatum* Christi Vicarium, quod à fidei principijs hæctenus traditis profus alienum est.

PROBATIO II.

Quā ostenditur, illa decreta Basileensia nedum aliquid roboris adiecisse decretis Constantiensibus, sed illa, ceu nulla, & in suis intrinsecis principijs invalida, ac inania, fuisse deinceps positivē reprobata in sancta Ecclesia.

30. **P**retermisiss alijs, nempe S. Antonino 3. part. tract. 22. cap. 10. §. 4. Ioanne Capistrano de Papæ & Concilij autorit. par. 3. Joanne de Turrecremata, qui Basileensium factiolas machinationes gravi censurâ solummodò notant, duo reprobata illius Synodi argumenta hæc proferre placet. *Primum* est ex Bulla Pij II. retractatoriâ eorum, quæ prius tanquam confors egerat in Basileensi, à Capite divulso, Concilio. In minoribus, inquit, agentes, nondum sacris Ordinibus initiati, cūm Basilea inter eos versaremur, qui se Generale Concilium facere, & Universalem Ecclesiam representare, aiebant, Dialogorum quendam libellum scripsimus, in quo ignorantes (ut Paulus) persecuti fuimus Romanam, Primamque Sedem. Vnde in Domino commonemus, ne fidem ullam præstetis prioribus illis scriptis, quæ supremam Apostolicæ Sedis autoritatem quovis modo elidunt. Nec eum Pontificatu hæc nobis opinio advenit. Sed cūm Iulianus S. Angeli, & Ioannes S. Petri, Cardinales, quibus plurimum credebamus, ad Eugenium defecissent: cūm paucissimi in fide Basileensi remansissent: cūm Fridericus Romanorum Rex Felici V. in Eugeny locum successo, honorem tanquam Pontifici Romano exhibere nollet, cūm in Friderici Aula agentes, Eugenium in multis falsò accusatum invenissemus: cūm Iulianus Cardinalis post unionem Græcorum & Latinorum Ferrariæ, Florentiæque conclusam, in Vngaria legatione fundus, Viennæ nobis occurrisset, dixissetque, unam vocem Græcorum & Latinorum hanc esse, salvari non posse, qui sanctæ Romanæ Ecclesiæ non teneret unitatem: cūm Ioannes Cardinalis Apostolici Palatii Auditor, aliqui docti viri multum nobis frequentibus colloquijs suis profuissent: cūmque Cæsar Basileenses induceret, ut Ecclesiasticæ pacis causâ, se ad

novum Concilium, quod Constantiæ indiceretur, transferrent: illi verò ad primò reculerent, ob eamque rem multi doctissimi viri, & opinione sanctissimi illustres, scire se dicerent; Basileenses Spiritum sanctum non habere ductorem: his omnibus consideratis, recognovimus errorem nostrum, Basileense Dogma rejecimus, Eugenij Pontifici Maximo caput submisimus, illud Hieronymi diximus: Cathedra Petri communionem confocior, super illam fundatam Ecclesiam scio, Eramusque adhuc Clericali tantum caractere insigniti, quando ad Eugeny obedientiam redierimus.

Alterum Basileensis Synodi ab Ecclesia reprobata argumentum est ex Concilio Lateranensi, quod Julius II. & postea Leo X. opposuit Concilio Pisano circa annum 1509. autoritate Maximiliani Imperatoris, & Ludovici Galliarum Regis dicto Julio II. intentionum celebrato, tandemque reprobato a præfato Ludovico Rege, Synodum illam Lateranensem recipientem tanquam veram & legitimam, in quâ tamen reprobatum fuerat Basileense Concilium, seu potius Conciliabulum. Ad firmandum istud argumentum audire inprimis lubeat verba mandati Regij, in suo Sessionis 8. relata in hunc modum: Cūm intellexerit præfatus Rex, Sanctitatem suam insequendo in hac parte gesta dicti Iulij, dictum præfatum Concilium Pisantum, tanquam minus legitimum, & à non habentibus potestatem, indictum, nec non omnia in eo gesta damnasse, & improbasse, & dictum Concilium Lateranense tanquam ritè & legitime indictum, ejusque omnia gesta & decreta approbasse, fueritque postmodum per suam Sanctitatem, tam per litteras in forma brevi, quam alijs diversimodè paternè admonitus, ut à dicto præfato Concilio tanquam minus ritè, & à non habentibus potestatem indicto, recederet, & dicto Lateranensi tanquam vero, indubitato, unico, & Oecumenico Concilio adhereret, ipseque Rex solo Religionis zelo atque instinctu adductus, sperans desideratam universalem Christi fidelium pacem auspiciens præfati Sanctissimi D. N. Leonis præfati assuturam, ac propediem (favente Domino) unanimi Christianorum Principum & populorum consensu, arma in Orthodoxa fidei, communèque hostes convertenda esse: considerans insuper, quanti sit in his & cæteris rebus omnibus Summi Pontificis auctoritas, quam præsertim vitæ munditiæ, atque innocentia comitatur, quæ sunt in præfato Sanctissimo D. N. perperspicua, paternis sue Sanctitatis monitis & suasionibus abundè pernotus, quippe qui illius autoritati & sententiæ potius, quam alterius cujusque mortalium, sanctius & severius semper stare iudicavit, præsertim ubi scandalum Ecclesiæ imminet & scissura, pro singulari, quam erga præfatum Sanctissimum D. N. & sanctam Sedem Apostolicam gerit, devotione, vestigia Christianorum Franciæ Regum prædecessorum suorum non solum imitari, verum etiam (si fieri potest) antea cupiens, animadvertens præsertim, quia per mortem præfati Iulij, omnis odij & suspitionis materia est extirpata, & quod nonnulli ex prænomatis Cardinalibus, nec non Imperator electus, qui dictum præfatum Concilium Pisantum induxerant, jam illi renuntiârunt, & dicto Lateranensi adhererunt. Hinc est, quod in præsentia præfati Sanctissimi D. N. Leonis X. coram nobis Notarijs & testibus infra scriptis, personaliter

constituti Reverendissimus in Christo D. Fridericus S. Theodori Diaconus Cardinalis de S. Severino vulgariter nuncupatus, nec non Reverendus in Christo Pater D. Claudius de Seyfello electus Massiliensis, ac magnificus & generosus Ludovicus Forbini Dominus de Soleris, præfati Christianissimi Ludovici Francorum Regis Procuratores, ad omnia & singula infra scripta peragenda specialiter deputati, constantibus litteris patentibus dicti Christianissimi Regis sua manu subscriptis, & sigillo suo sigillatis ejusdem Regis nomine & mandato, cum ea, quæ decuit, reverentiâ atque humilitate à dicto præfato Pisano Concilio penitus discesserunt, illique plenarie renuntiaverunt, ac parè, liberè & simpliciter sacrosancto Lateranensi Concilio prædicto, tanquam vero, unico, & legitimo adhaerunt. Et insuper procuratorio nomine, quo supra, promiserunt, quod præfatus Rex Christianissimus nullum deinceps favorem, nullamque assensum dicto præfato Concilio Pisano quoquo pacto præstabit, quinimò quoscumque in civitate Lugduni, aut alibi in Regno, teris & dominijs suis, sub nomine dicti præfati Concilij Pisani persistentes, infra unum mensem proximè futurum abire faciet, & pertinaciter resistentes, cujuscumque status, gradus, dignitatis, aut conditionis fuerint, Ecclesiastici, vel secularis, de sacro ejectione & expellet, ac pro schismaticis habebit, ac contra eos velut tales, ad omne mandatum præfati Sanctissimi D. N. etiam manu armata (si opus fuerit) procedet. Et ulterius promiserunt præfati Procuratores nomine, quo supra, prænominationem Christianissimum Regem facturum & curaturum cum effectu, quod sex Prælati, & quatuor Doctores seu Graduati ex honoratioribus, ex numero eorum, qui prædicto præfato Concilio Pisano intervenerunt, designabuntur ad eundem Sanctissimum D. N. Papam, nomine dicti præfati Concilij Pisani, & cum legitimo mandato per illud pro tempore representantes, tam eorum, quam aliorum omnium, qui dicto Concilio adhaerunt, nomine facti. Qui Prælati & Doctores, seu Graduati infra Kalendas Januarij proximè futuri coram sua Sanctitate personaliter comparebunt, dictoque Concilio Pisano parè & simpliciter renuntiabunt, illudque abjurabunt, & veniam atque absolutionem à sua Sanctitate humiliter in formâ convenienti, & sua Sanctitati acceptâ, postulabunt: & ulterius dicto Concilio Lateranensi tanquam vero, unico, indubitatoque tam suo, quam aliorum adherentium prædictorum nomine, adhaerent, & se incorporabunt. Quodque si præmissa facta non fuerint, præfatus Rex nulli eorum, qui dicto præfato Concilio Pisano interfuerunt, aut saverunt, opem, auxilium, aut favorem dabit adversus sanctam Sedem Apostolicam auctoritatem, quinimò præfati Sanctissimi D. N. sententias, decreta & censuras contra eos exequi faciet pro posse, etiam manu forti & armata (si opus sit) absque ulla simulatione, vel fraude. Et ulterius promiserunt præfati Procuratores, quo supra nomine, quod quamprimum commodè fieri poterit, venient aliqui Prælati & insignes viri nomine totius Ecclesie Gallicane cum sufficienti mandato, qui dicto Concilio Lateranensi adhaerent, & assistent, quemadmodum cetera Nationes.

32. Lubeat deinde hic ex parte repetere, quæ ex ejusdem Lateranensis Concilij à præfato Christianissimo Galharum Rege pro legitimo habitu Sessione decimâ superius adferebamus,

præcipue cum dictus Rex ei se inhæsurum solenniter promiserit. Ita igitur se habent sancti illius Synodice verba: Nec illud nos movere debet, quod sanctio ipsa, & in ea contenta, in Basileensi Concilio edita, & ipso Concilio instantes, à Bituricensi congregatione recepta & acceptata fuerint; cum ea omnia post translationem Basileensis Concilij, per Eugenium quartum, etiam Prædecessorem nostrum factam, à Basileensi Conciliabulo, seu potius conventiculo, præsertim post hujusmodi translationem, Concilium amplius appellari non merebatur, facta extiterint, ac propterea nullum robur habere poterint: cum etiam solum Romanum Pontificem pro tempore existentem, tanquam auctoritatem super omnia Concilia habentem, Conciliorum indicendorum, transferendorum, ac dissolvendorum, plenum jus & potestatem habere, necdum ex sacra Scriptura testimonio, dictis sanctorum Patrum, ac aliorum Romanorum Pontificum etiam Prædecessorum nostrorum, sacrorumque Canonum confessione manifestè constet; prout referebamus in præsentis nostri præcitata disquisit. 4. S. 3. an. 53. videre est.

PROBATIO III.

In quâ exhibentur Acta Eugenij IV. adversus Basileense Concilium, ad ostendendam Papæ supra Synodo, à suo præcipue Capite divulsâ, superioritatem.

33. Tenim Eugenium IV. decreta Basileensis Synodi, quibus auctoritas Pontificia impugnabatur, contrarijs decretis oppugnasse, manifestum redditur ex ejusdem Concilij Actis. Nam & Archiepiscopos Colocensem, & Tarentinum misit, qui ab hujusmodi decretis Concilium prohiberent, cujus egregia ad Patres oratio extat in App. Concilij: & per Jacobum Ebrodunensem acta Concilij recidit, ex ead. App. Et fautores Concilij gravissimis pœnis affectit. Act. Concilij Sess. 9. Et quidquid contra Pontificiam auctoritatem decreverant, nulla & irrita esse declaravit, quique ea tuerentur, dignitatibus eiecit. Act. Concilij Sess. 16. Et denique, ut testatur Cardinalis Turrecremata, qui Concilio assedit l. 2. de Eccles. c. 100. Nunquam Eugenius adduci potuit, Concilio licet omnia movente, ut ea confirmaret.

34. In quem finem intersunt etiam, quæ Ioannes Turrecremata libro 2. de Eccles. cap. 100. qui & Concilio Basileensi interfuerat, super decreto, quo Synodum Pontifici præferendam contendebant, disserunt: Licet Basileenses, iniqui, cum maximo studio, repetitis vicibus supplicaverunt, oraverunt, & requisiverunt per Oratores suos, ut Dominus Eugenius eorum decreta approbaret, & confirmaret, nunquam tamen talem approbationem, aut confirmationem ab eo habere potuerunt. Et merito, quia Sedes Apostolica, in qua Religio Christiana semper immaculata permansit, & permanebit, talia decreta, quæ ab Evangelicâ veritate, & sanctorum Patrum doctrinâ aliena videbantur, nullo modo ab eo passa fuisset confirmari.

Et infra: Non parum admirandum est, adversarios Basileenses, tantâ caligine mentis involu-

os, & execratos malitiâ, ut in materijs fidei definiendis & declarandis, maluerint sequi homines, ab Ecclesia Dei in Doctrina sua damnatos; sicut fuit Marsilius de Padua, Guillelmus Ockam, & aliorum Fratricellorum opiniones erroneas renovantes; quam Doctores sanctos ab Ecclesia approbatos, & alios præstantissimos Doctores antiquos, & reputatissimos in schola Theologica, quorum doctrina fulget in Ecclesia, ut sol & luna. Contra quos, ait Augustinus, & habetur in Canone Non asseramus. 24. q. 1. Non asseramus stateras dolosas, nec appendamus, quod volumus, pro arbitrio nostro dicentes: hoc grave, hoc leve est: sed asseramus Divinam stateram ex Scripturis sacris, tanquam thesauris Dominicis, & in illa, quid sit gravius, appendamus.

35. Quare Gallicanus Clerus merito expendat, quæ Meldensis Episcopus legationis a Carolo VII. Galliarum Rege destinatæ Princeps in sacro Purpuratorum Senatu disseruit; pro ut videre est apud Raynaldum ad annum Christi 1541. & Ganguinum in Carolo VII. nimio fervore, iniquens, resistendi (Basilicenses) ad hanc resaniam devenerunt, quod supremam potestatem in uno supposito consistere, denegant, sed eam in multitudine, quæ citò in diversa scinditur, collocant, & pulcherrimam Monarchiam, quæ Christianos hucusque tenuit in unitate fidei, in una professione Religionis Christianæ, in uno ritu Sacramentorum, in una observantia mandatorum, in eisdem ceremonijs divini cultus, atq; pacem & tranquillitatem asseruit, abolere & suppressere contendunt, nobilissimam politiam, quæ beatitudinem celestem habet pro fine, ad Democratiam, vel Aristocratiam redigentes, & ulterius in malis procedendo, unum sibi in Capite assumpserunt, qui non eis præfertur, & sic schisma factum est nedum in obedientia Capitis, sed & in doctrina Evangelij, quod omnibus Christianis est abominandum. Et hoc animadvertens præfatus Christianissimus Rex Franciæ, vehementi dolore ingemiscit, & condolens Ecclesiæ, remedia ubique perquirat, ac deniq; consulto Prælatorum, & aliorum multorum sapientium Regni sui, videtur sibi, quod nullum est aptius remedium ad hoc schisma extirpandum, quam evellere, aut disperdere duas prædictas extremitates, ad quod faciendum necessarium est generale Concilium. Porro Concilium olim Basilicense unam extremitatem nimis exacuit, quando veritatem de suprema potestate in uno extinguere pertentavit. Concilium autem Florentinum hanc veritatem bene quidem incidavit, ut patet in Decreto Græcorum, sed pro regulando usum hujus potestatis nihil edidit, nihilq; locutum est.

36. Expendat iterum Clerus Gallicanus, quod citat Raynaldo teste, idem Meldensis Episcopus in Concilio Florentino Regis Christianissimi & Gallorum nomine supremam potestatem in uno supposito sit professus, detestando illos, qui eam collocant in Concilio, sicque Catholicam scindunt unitatem.

37. Expendat denique Clerus Gallicanus, qualiter in Concilio Lateranensi Fridericus Cardinalis S. Severini, Claudius Eleæus Episcopus Massiliensis, & Ludovicus Dominus de Soterijs, Legati Regis Christianissimi, suo & Regio nomine coram Notarijs & testibus, in litteris patentibus Christianissimi Regis manu subscriptis, ejusdemque sigillo munitis, purè, liberè, & simpliciter sacrosancto Concilio La-

teranensi tanquam vero, unico, & legitimo adhæserint, in quo Concilio Sess. 10. expressè definitum est, Papam esse supra Concilium generale.

S. III.

Referuntur ac expenduntur argumenta circa V. Constantiensis Sessionis decretorum confirmationem à Martino V. vel concessam, vel denegatam.

Decreta Synodi Constantiensis Sessione V. de Concilij supra Papam (præcipue si extensio fiat erga certum Pontificem) auctoritate non fuisse confirmata à Martino V. nec adeo habere vim Oecumenicæ Conciliaris sanctionis, tum ex antecedenter dictis, tum ex proximè dicendis, redditur manifestum ex concertatione circa hoc punctum interveniente inter Maymbourgum & Emanuelem à Schelstrate.

Argumentum Maymbourgii.

Hic Author tractatus sui historici cap. 21. & 24. pag. 265. contendit, Martinum V. bis confirmasse Sessionis V. Constantiensis decreta, in præfacto cap. 24. circa initium ita scribens: Jam ostendi, quod Martinus V. bis solemniter approbaverit Decreta. Semel quando statum peti ab illis, qui ab hæresi convertuntur, num provent sine exceptione omne illud, quod probat Concilium, & num condemnet omne illud, quod damnat? Et rursus Sessione ultimâ, ubi declarat, se approbare, & inviolabiliter observare velle omnia Decreta, quæ in hoc Concilio edita sunt circa materiam fidei, & sicut se exponit novo vocabulo, Concilii rite.

Quæ Author iste hoc loco objicit de interrogandis, qui ab hæresi convertuntur, cap. 21. probat ex eo articulo: Vtram credant, quod sacrum Concilium Constantiense, Vniversalem Ecclesiam representans approbavit, & approbat in favorem fidei, & ad salutem animarum, quod hoc est ab universis Christi fidelibus approbandum & tenendum: & quod condemnavit, & condemnat esse fidei, vel bonis moribus contrarium, hoc ab eisdem esse tenendum pro condemnato, credendum & asserendum.

Responsio.

Præinsinuatus Schelstrate sui tractatus dissert. 3. cap. 3. pag. 172. reponit, disquirendo, ubinam loco per Maymbourgum citato habeatur, quod ipse dixit, ab hæreticis, qui revertuntur ad Religionem Catholicam, petendum esse: Num provent sine exceptione omne illud, quod probat Concilium? Agitur prædicto articulo de statutis Concilij in favorem fidei ad salutem animarum, adeoque non de omnibus Decretis Concilij, multo minus de Decretis Sessionis V. quæ ad materiam fidei non spectant. Deinde etiam si supponeremus tanquam ad fidem spectantia per unam Obedientiam decisa fuisse, quæ de auctoritate Conciliorum Sessione V. statuta sunt, non sequeretur, illa hoc articulo per Martinum confirmata fuisse. Non solum enim dicitur, quæ Concilium approbavit, sed additur & approbat, ut constaret, non

agi de omnibus Decretis, quocunque tempore editis, sed de solis illis Decretis, quæ post trium Obedientiarum unionem, sive tunc, cum hoc interrogatorium emanabat, à Concilio approbabantur, qualia non erant Decreta *Sessiois V.* in sensu Basileensium, utpote quæ Concilium tunc non probasse constat.

42. Plura sunt, quæ pro hujus veritatis elucidatione superiori capite adduximus; sed contemnendum non est, quod ex Capitulis Reformationis ad instantiam Nationis Germanicæ propositis, & ex responso à Martino V. & alijs Nationibus ad ea dato desumitur. Cum enim Natio Germanica frustra petiisset Decretum irritans in forma, vidissetque Decretum II. *Sessiois V.* de potestate *coactiva*, non intelligi de unico, vero, & indubitato Pontifice, statutam Concilij de reformanda Ecclesia adimplere nolente, curavit, inter octodecim articulos reformationis à Concilio, una cum futuro Pontifice decidendos, hunc quoque apponi: *Propter quæ, & quomodo Papa possit corrigi, & deponi.* Ad quem articulum rectè observarunt Cardinales ab Eugenio IV. deputati, dum Gallicæ Legatis Decretum II. Constantiense *Sessiois V.* in sensu Basileensium objicientibus responderunt: *Quod Patres de Constantia non videntur habuisse illum erroneum sensum de potestate Conciliorum, quem habuerunt Basileenses, & prædicaverunt.* Rationem adjungunt: *Quod cum omnes Obedientiæ simul Constantiæ convenirent, decreverunt in Sessione XXXVI. (in Manuscriptis, est XL. in editis) quod Papa cum Concilio haberet declarare, propter quæ, & quomodo ipse possit corrigi.* Ac si dixissent Cardinales, ex prædicto articulo de Nationum consensu futuri Pontificis iudicio reservato constare, quod post trium Obedientiarum unionem Consilium non in hæreticis Decretis II. *Sessiois V.* in sensu Basileensium, ac si toties Pontifex corrigi & deponi potuisset, quoties Generalis Concilij Decretis obedire contemneret.

43. Manifestius constat de plurium Nationum sententiâ ex responso ad prædictum articulum post Martini V. electionem dato. Quamvis enim inter edita à Philippo Labbeo ex codice Capronicensi quindecim Reformationis capita nullum reperiatur, quod huic articulo correspondet; nullatenus tamen dubitandum est, quin inter Reformationis capita reperiri debeat. Cum enim ad omnes ferme articulos Reformationis responsum datum reperiatur in capitibus à Philippo Labbeo editis, cur, quæso, ad maximi momenti articulum de correctione Pontificia responsum omissum fuisse? An fortè, quod Martinus V. dignatus non sit ad articulum Sedis Apostolicæ auctoritati à Germanis oppositum vel verbum respondere? Sic tamen etiâ, quod Natione Germanicâ post electionem Martini V. in adversamentis de Reformatione hætenus ineditis urgente hunc articulum, Martino V. integrum non fuerit, eum sub silentio præterire, ideoque responderit: *Non videtur, prout nec visum fuit in pluribus Nationibus, circa hoc aliquid statui, vel decerni.* Extat hoc Martini responsum in duobus codicibus manuscriptis antiquis, quorum unus in Bibliotheca Vaticanâ,

alter in Palatinâ servantur, ut duo variarum Regionum Manuscripta hæc in re conveniant, & veritati testimonium perhibeant. Hæc autem, si Richerius vidisset, nunquam ex articulo: *Propter quæ, & quomodo Papa possit corrigi, & deponi,* argumentum pro sensu Patrum de superioritate Concilij deduxisset.

44. Tam certò autem hoc testimonium sensui illi adversatur, ut, cum in *Dissertatione Antuerpiensi* id proposuissim D. Maymbourg, in *Tractatu suo historico* illud prætermittere maluerit, quam referendo, præjudicium aliquod causæ suæ asserere. Omisâ proinde hæc de re mentione, ad alia confugit, & responsum Martini V. quo *Sessiois XLV.* Concilij Decreta in materia fidei Conciliariter facta approbat, urgere voluit. Dicit itaque Martinum V. eum Decreta *Sessiois V.* confirmasse, dum *Sessiois XLV.* omnia, & singula in materia fidei Conciliariter facta, his verbis probavit: *Quod omnia & singula determinata, conclusa, decreta in materia fidei, per præsens sacrum Generale Concilium Constantiense, Conciliariter tenere, & inviolabiliter observare volebat, & nunquam contravenire quoquo modo, ipsaque sic Conciliariter facta approbat, & ratificat, & non aliter, nec alio modo.* En verba Martini ex *Sessiois XLV.* Constantiensis Concilij, quibus innititur secundum argumentum D. Maymbourg ad monstrandum, quod ab eodem Pontifice probata, seu confirmata fuerint Decreta Constantiensis Synodi *Sessiois IV. & V.* circa auctoritatem Conciliorum edita. Veùm nonne videt Author iste, Martinum V. ibiolummodò agere de Decretis ad materiam fidei spectantibus, seu de articulis Ioannis Wicleff, Ioannis Hus, Hieronymi de Praga, & Bohemorum, qui in *Sessiois publicis Conciliariter damnati* erant tanquam hæretici? Hos enim Martinus V. se pro damnatis habere, significat confirmans, & probans Decreta in materia fidei Constantiæ edita, non verò Decreta *Sessiois IV. & V.* de potestate Ecclesiastica, quod illa sub materia fidei non comprehenderentur, & à Patribus Constantiensibus pro articulis fidei edita non fuerint. Et hoc est, quod in *Dissertatione Antuerpiensi* edita non ex infirmis, aut supposititijs monumentis, sed ex Actis ipsius Constantiensis Concilij probaveram: in ijs enim *Sessiois V.* refertur, quod electus Poznaniensis publicaverit Decreta *suprà dicta per modum Constitutionum Synodalium.* Et post illorum, aliorumque Decretorum publicationem adjungitur, quod idem Poznaniensis legerit *quædam adversamenta in materia fidei, & super materia Ioannis Hus detenti per Concilium, & quædam Ioanne Wicleff ibidem subjuncta.* Appellabam hic oculos eruditorum, sicut & iterum appello, ut Acta Constantiensis Concilij typis descripta pervolvant, mecumque observent, ipsâ *Sessiois V.* in qua Decreta publicata sunt, differentiam factam fuisse inter nonnulla, quæ per modum *Constitutionum Synodalium* publicata sunt, ac alia, quæ ad materiam fidei spectabant, & publicanda dicebantur. Quæ sub nomine *Constitutionum Synodalium* intelligenda erant, dicuntur duo

priora Decreta, de quibus in præfenti agimus. Quæ ad materiam fidei spectabant, dicuntur articuli Joannis Wicleff, & Hus. Ex quibus certò constat, quòd ipsum Constantiense Concilium Decreta Sessiois V. sub materia fidei non comprehenderit, & consequenter Martinus V. Sessiois XLV. probando omnia & singula in materia fidei Conciliariter determinata, conclusa, & decreta, non confirmavit Decreta Sessiois V. de potestate Ecclesiastica per modum Constitutionum Synodaliùm duntaxat edita.

45. Possem pluribus rationibus hanc veritatem confirmare, & in quonam constitutiones Synodales à Decretis fidei differant, ostendere, nisi in comperto esset, constitutiones nihil aliud esse, quàm leges, quarum publicatio spectat ad Legislatorem; Decreta verò fidei esse dogmata, quorum decisio pertinet ad Doctorem. Concilium autem Sessiois V. non publicavit duo priora Decreta per modum dogmatum in materia fidei, sed per modum Constitutionum Synodaliùm, ut Acta Constantiensis Concilij in terminis astruunt, & ipse Joannes Gersonius negare non potuit utpote qui in sermone pro Viaggio Regis Romanorum coram Patribus Concilij de Decretis illis opinionem suam hoc modo retulit: *Conscribenda, inquit, prorsus esse mihi videtur in eminentioribus locis, vel insculpenda per omnes Ecclesias saluberrima hæc definitio, lex, & regula. Quibus verbis Decreta per modum legum statuta fuisse, Gersonius ipse agnovisse videtur.*

46. Quando igitur Martinus V. Sessiois XLV. declaravit, se probare omnia, & singula in materia fidei Conciliariter determinata, conclusa, & decreta, non intendit probare Decreta Sessiois V. sed omnia, & singula circa articulos Wicleff, Hus, Hieronymi Pragensis, & Bohemorum Constantiæ in Sessioibus publicis statuta; imò si rem funditus examinemus, articulum quoque Joannis Parvi de occidendo tyranno Sessiois XVII. publicatum confirmavit, utpote quem solum in Bulla suâ confirmatoriâ, sicuti postea videbimus, ex Decretis ad fidem pertinentibus omiserat.

47. Cùm enim Legati Regis Poloniæ Sessiois XLV. institissent pro damnatione famosi cujusdam libelli Joannis à Falckenberg, quem, teste Martino Cromero Warmiensi Episcopo lib. 18. de rebus gestis Polonorum: dictus Ioannes à Cruciferis subornatus, in Vladislaum Regem, & in omne Polonum nomen scripserat, & in quo, teste Ioanne Gerlonio in Dialogo Apologetico pro Constantiensi Concilio hætenus inedito, agebatur de occasione omnium Polonorum faciendâ absque lege, vel ordine, ipsi nec auditis, nec defensis: Martinus V. videns, tumultum inter plures exortum fuisse, quia librum illum Sessiois ultimâ Conciliariter damnare nolebat, cùm multi varia dicerent, & aliqui damnatum à Patribus Joannis Parvi errorem renovandum fore, nisi Pontifex libellum Joannis à Falckenberg censurâ publicâ proscriberet, assererent, Martinus respondendo ad prædicta declaravit, se omnia & singula in materia fidei per Constantiense Concilium Conciliariter tenere, & inviolabiliter observare velle, ipsaque sic Conciliariter facta ap-

probavit & ratificavit, ut constaret, à se quoque confirmari Decretum Constantiense circa propositionem Ioannis Parvi de non occidendo tyranno, quod Decretum, quia Martinus specialiter antea non approbaverat, aliqui ab eo non confirmari, credebant. Et hæc quidem de ijs, quæ Martinus V. Sessiois XLV. autoritate Apostolicâ ex Concilij Constantiensis Decretis, in materia fidei editis approbavit, & ratificavit.

Addidit autem idem Pontifex eadem Sessiois XLV. hanc clausulam: *Et non aliter, ne alio modo, quâ significavit, à se quædam Decreta improbari, de quibus nunc inquirendum est, quænam illa esse possint.* Ut autem ingenue fatear, nullum unquam mihi dubium fuit, quin aliqui Scriptores hic verè annotaverint, à Martino in primis hoc loco rejectum fuisse Nationum, & Cardinalium Decretum de damnando in Sessiois publica libello Ioannis à Falckenberg, utpote quod licet in materia fidei esset, non tamen Conciliariter in Sessiois publica confirmatum erat. Non tamen placet, quod post Richerium D. Maymbourg voluit, hanc clausulam solummodo ad rejiciendâ damnationem libelli Ioannis à Falckenberg per Martinum V. adjectam fuisse. Sicut enim occasione libelli Ioannes à Falckenberg prudentissimus ille Pontifex non solum confirmavit Decretum Constantiense contra articulum Joannis Parvi, quem prædictus libellus renovare videbatur, sed omnia & singula in materia fidei Conciliariter facta à se approbata, significavit: ita occasione ejusdem libelli idem Martinus non solum rejectum statutum à Nationibus & Collegio Cardinalium de damnando in Sessiois publica libello Ioannis à Falckenberg, sed terminis generalioribus usus est, & alia quædam vel ad materiam fidei non spectantia, vel non Conciliariter edita se se reprobare, indicavit. Unde Illustrissimus Apameensis Episcopus Spondanus scribit, Martinum V. non solum respondisse ad petitionem Legatorum Poloniæ, sed eâ occasione significasse, quæ Concilij Decreta autoritate Apostolicâ confirmaret, quænam verò reprobanda duceret. Audiendus est Author ille ad annum 1418. ubi agens de petitione Legatorum Regis Poloniæ, & Martini ad eam responso: *Putamus, inquit, prædictorum Nuntiorum petitionem de industria Martini nutu ad Sessiois ultimam reservatam, ut eâ occasione significaret, quæ Concilij decreta ipse autoritate Apostolicâ, ac suprema probaret, quæ verò nonne si autem quidquam de ijs agere voluisset, mirum aliquod, tumultumve in Patribus excitaret, ob ea, quæ ambigue decreta fuissent de autoritate Concilij supra Pontificem, & de potestate reformandi Ecclesiam tam in Capite, quàm in membris: quas absolute, ut sonare videntur, sumptas (de quo dictum est superius) nullo modo Martinus agnoscere, aut approbare voluit, utpote contrarias existimatas & praxi antiquioris Ecclesiæ, & collata à Christo Domino Petro, ejusque Successoribus autoritati ac potestati, ipsi decimum naturæ rei, quâ Caput debet membra regere, non regi à membris.*

Hæc eruditissimus Apameensis in Gallia Episcopus

CONCLUSIO.

Episcopus, qui manuscriptos Constantiensis Concilij codices Parisijs in Bibliothecis Christianissimi Regis, & sancti Victoris asservatos sedulo pervolvit, ex quibus indicia aliqua habere potuit de ijs, quæ hoc loco de infirmatis à Martino V. Decretis memoriæ tradidit. Unum autem præ cæteris observandum est, quod Author ille in historiâ Constantiensis Concilij tantopere à Maymbourg laudatâ notârit, quod non solum Decretum II. *Sessiois V. de autoritate coactivâ Conciliorum, sed & clausula I. Decreti de reformatione Ecclesiæ Dei in Capite, & in membris, à Martino V. improbata fuerint.* Hæc enim mirum in modum consonant manuscriptis codicibus à me repertis, quos D. Maymbourg, tanquam vitiosos, aspernandos esse, contendebat.

Non ignorabat Martinus V. quantâ animi constantiâ Franciscus Cardinalis Zabarella sese opposuerat articulo, quo Constantiensis Concilio tribuebatur autoritas reformandi Ecclesiam in Capite & in membris. Memoriâ retinebat, quàm graviter plerique Cardinales cum Regis Galliarum Oratoribus contra Decreta *V. Sessiois* protestati erant. Optime noverat, quot contentiones post trium Obedientiarum unionem in Concilio excitatæ fuerant, ne fieret reformatio Ecclesiæ ante electionem unius, veri, & indubitati Pontificis. Oculatus testis extiterat iurgiorum, rixarum, & periculorum, quæ Cardinales subierant, ut materiam reformationis futuri Pontificis iudicio reservarent. Oblitus non erat responsi, quod Nationi Germanicæ, petenti Decretum irritans per modum cautionis de fiendâ per Pontificem reformatione, datum fuerat, quod *Papa electus ligari non potest.* Præsens fuerat, quando Concilium autoritate *coactivâ* abstinerat in Decretis suis, legitimum Pontificem spectantibus. Non multum temporis transiverat, quo ante Sessionem XLIII. ad articulum secundum *De reformationibus sedis Apostolicæ, & articulum octavum De officijs Cancellariæ, ac Penitentiarie* reformandis, ne verbum quidem Nationibus, & Patribus Concilij responderat, quia ad ipsos reformationem in Capite, seu Curia Romana spectare non credebatur. Mente tenebat datum eodem tempore à se, & pluribus Nationibus responsum ad articulum Germanorum: *Propter quæ, & quomodo Papa possit corrigi, & deponi.* Quod nimirum nihil ea de re, quia novitatem sapiebat, statui deberet. Et ne quisquam sequentibus temporibus ex Decretis *sessiois V.* probandum suscipere, legitimum Pontificem corrigi, vel deponi posse, Sessione XLV. ex petitione Legatorum Regis Poloniæ occasionem cepit, ut observat Spondanus, exponendi mentem suam de eorum invaliditate, dixitque, se autoritate Pontificiâ tunc non probare, quæ aliter, quàm in materia fidei Conciliariter acta erant, ut indicaret, Decretum I. *Sessiois V. de reformatione, & Decretum II. de potestate coactivâ* tanquam aliter, & alio modo facta, à se neque probari, neque in autoritatem recipi.

EO ipso, quod Martinus V. non tantum non confirmavit, sed, uti sequenti *Corollario* dicitur, reprobavit Constantiensis de Concilij super Papam certum superioritate decretum, nequit hoc dici Oecumenicum, neque habet aliquid roboris *authoritative* obstringentis, sed censeri potius debet inter reprobata dogmata.

Explicatur. Supponamus ex physicis principijs, quod in homine duplex consisteret forma substantialis, una corporeitatis dicta, altera anima rationalis. Ex formâ equidem corporeitatis denominaretur corpus organizatum, necdum tamen *formaliter* humanum, sed *materialiter* duntaxat, quod ex unionione formæ rationalis constituendum esset sub ratione hominis, seu corporis quâ *formaliter* humani. Sic ad eam Ecclesia dupliciter considerari potest, vel quâ corpus hierarchicum in Synodo aliqua Generali absque Capite representatum, vel quâ corpus animatum formâ autoritatis Oecumenicæ, Vicarium Christi characterem solius Papæ proprium præferentis. In priori statu nequit adhuc Concilium *formaliter*, sed *materialiter* duntaxat & *dispositivè* dici Oecumenicum, nec ad eam ejus decreta habent vim autoritatis Oecumenicæ. Quare ad hanc obtinendam, opus fuisse *authorizativâ* Papæ confirmatione, seu formâ Synodi in Esse Oecumenicæ *essentialiter* constitutivâ, liquet ex *antecedentibus*, patebitque insuper ex sequenti probatione.

PROBATIO.

In qua ostenditur, ut Concilij *acephali* decretum obtineat eam firmitatem, quæ sacris dogmatibus advenit ex Ecclesia, seu columnâ & firmamento veritatis, oportere, eidem accedere *authorizativam* Papæ approbationem.

DUM enim Spiritus sanctus per os Apostoli *1. Timoth. 3.* Ecclesiam vocat columnam & firmamentum veritatis, num dicere fas est, hoc de Ecclesiâ hierarchicâ solum *incomplete* ac *imperfectè* sumptâ intelligendum esse? Constat autem ex fidei principijs, hierarchicum Ecclesiæ statum *substantialiter* componi ex Capite & Corpore hierarchico, Ecclesiasticos Præsules complectente. Num igitur isti Corpori *acephalo*, cum exclusione Summi Pontificis, attribueri fas est, illam præminentiam Ecclesiæ appropriatam, quod sit columnâ & firmamentum veritatis? Hoc prædicatum nulli alteri subiecto est attribuendum, quàm illi, quod textu illo Apostolico habetur expressum, nempe Ecclesiæ. Quia igitur Ecclesia, secundum quod est Hierarchia in terris Divinitus instituta, *substantialiter* dicitur Corpus hierarchicum, quâ unitum Capiti Supremo Pontifici, nequit illud prædicatum, quod sit colum-

columna & firmamentum veritatis, attribui *acephalico* Ecclesie Corpori hierarchico, neque adeo decretum emanans a tali hierarchico Corpore *acephalico* ullatenus dici potest Oecumenicum, ac munitum infallibilitatis caractere. Quandoquidem ergo Summus Pontifex Martinus V. Constantiensis *V. Sessionis* decretis non solum non accesserit, per authoritativam eorundem confirmationem, sed hæc, uti sequenti Corollario ostendetur, *implicitè* saltem, ac *virtualiter* reprobarit, ideo prorsus dicendum, ea Constantiensia decreta nullius esse roboris ac valoris.

S. IV.

Corollarium præsentis VIII.
Disquisitionis.

In quo ostenditur, Martinum V. confirmando decreta Constantiensia, & declarando, quod à Romano Pontifice appellare non liceat, *positivè* propugnasse superioritatem Pontificiam.

53. **E**manuel Schellstrate *præced. cap. 3.* ostendit, quod Martinus V. nunquam in auctoritatem recipere voluerit decreta Constantiensia *V. Sessionis*, quâ intellecta de superioritate Concilij, sed potius ea rejecerit, & quoties mentio de ijs facta est, ea à sese improbari, significaverit: nunc videndum est, an auctoritatem suam supra Concilium aliquo expresso testimonio comprobata esse, voluerit? In Dissertatione sua Antuerpiensi *cap. 3. circa suam* paucis verbis indicaverat Schellstrate, Martinum V. bis ostendisse, supremum sibi in rebus fidei iudicium competere. *Primo*, dum à Concilio Constantiensis in publicis Sessionibus Decreta confirmatione sua indigere, monstravit. *Secundo*, dum in Consistorio publico de non appellando à supremo Iudice Romano Pontifice, Jesu Christi in terris Vicario, constitutionem edidit. Cùm autem D. Maymbourg aliqua hæc obiicere voluerit, & quædam monumenta hæc spectantia, & nondum edita, totique Orbi Catholico hoc nostro tempore ignota ad manus meas pervenerint, rem eruditè gratissimam me facturum existimavi, si de singulis suis agerem, & quàm elatè Martinus V. auctoritatem supra Concilia exercuerit, exponerem.

54. Ut autem à confirmatione Martini V. incipiam, cùm ex ea validissimum argumentum desumi possit pro superioritate Pontificiâ, id ipsum debilitare conatus est D. Maymbourg *cap. 24.* asserens. Quod nunquam antiqua Ecclesia cognoverit aliam approbationem, aut confirmationem Conciliorum à Romanis Pontificibus factam, quàm consensum ipsorum, quem illi æquè ac alij (nimirum Episcopi) dare tenebantur. Dicit, se id alibi monstrasse, *cap. nimirum 17. ejusdem Tractatus historici*, ubi S. Sylvestri, Leonis Magni, & Martini I. verba adducit, ut probet, confirmationem nihil aliud esse, quàm sub-

scriptionem, aut suffragium à Romano Episcopo æquè, ac alijs Episcopis præbendum, ita ut in Martini V. potestate situm non fuerit, Decretis Constantiensibus assensum, seu suffragium suum denegare. Aliud quid addit Richerius in *historia Conciliorum Generalium lib. 2. cap. 4. §. 26.* ex Bulla Martini V. contra errores Joannis Wiclef. *Quæ*, inquit, *decimum tertium monumentum præceos auctoritatis Concilij supra Papam nobis exhibet, quoniam Martinus omnia & singula de Concilij consensu & approbatione gerit.*

Loquitur Richerius de Bulla Martini V. quæ incipit: *Inter cunctas Pastoralis officij sollicitudines, quam Basileenses in sua compilatione Actis Constantiensibus subjecerunt, & reliqui subinde Conciliorum Collectores eodem modo post Sessionem XLV. ediderunt; unde plurimorum, & communis error irrepsit, quod hæc sit Bulla confirmatoria Martini V. de articulis Joannis Hus, & Hieronymi de Praga à Concilio Constantiensis damnatis. Verùm cùm sedulo hæc Martini Bullam pervolvissim, eamque pro hæreticæ pravitatis Inquisitoribus à Martino V. sacro approbante Concilio, editam fuisse, notâsem, censui, Bullam illam confirmatoriam non esse, nec post Acta Sessionis XLV. edi debuisse. Extât Bulla illa non solum omnibus Inquisitoribus inscripta, ut eam exhibet Philippus Labbeus in sua collectione, sed & alijs particularibus; ut habet Tomus VIII. *Diversorum Martini V. qui in Archivio Apostolico asservitur, in quo eadem illa Bulla reperitur cum hoc titulo & subnotatione: Martinus, &c. Venerabilibus Fratribus Salzeburgensi, Gneznenf. & Pragensi Archiepiscopis, ac Olomucensi, Luthomusensi, Bambergensi, Misnensi, Pataviensi, Vratislaviensi, Ratisponensi, Cracoviensi, Poznaniensi, & Nitricensi Episcopis, nec non dilectis filijs electis, ac Inquisitoribus hæreticæ pravitatis, per Salzeburgensem, Gneznensem, Pragensem, Olomucensem, Luthomusensem, Bambergensem, Misnensem, Pataviensem, Vratislaviensem, Ratisponensem, Cracoviensem, Poznaniensem, & Nitricensem Civitates & Dioceses, & alibi ubilibet constitutis, ad quos præsentis litteræ pervenerint, salutem, &c. Inter cunctas Pastoralis curæ sollicitudines, quibus, &c. Datum Constantiæ octavo Kal. Martij anno primo. Reperitur quoque ibidem eum sequenti inscriptione: Martinus, &c. Venerabilibus Fratribus Cantuariensi, Eboracensi Archiepiscopis, ac Londoniensi, Rossensi, Cestrensi, Wintoniensi, Oxoniensi, Lincolnensi, Bathoniensi, Wellensi, Salesberienf, Wyngermensi, Herfordensi, Conventiensi, Lichfeldensi, Norwicensi, Eliensi, Menevensi, Asovensi, Laudavensi, Bavigorensi, Dunelmensi, Carlolenf. & Candidetase Episcopis, nec non dilectis filijs Inquisitoribus hæreticæ pravitatis per Cantuariensem, & Eboracensem provincias, ad quos præsentis litteræ pervenerint, salutem, &c. Inter cunctas Pastoralis curæ sollicitudines, &c. Datum Constantiæ octavo Kal. Martij anno primo.**

Ex varijs hujus Bullæ titulis constat imprimis, eam factam fuisse pro Inquisitoribus hæreticæ pravitatis in Polonia, Anglia, aliisque locis, ubi Wicleffi, & Hus, ac Hieronymi

mi Pragenſis hæreſes tanquam venena ſerpēbant: ut mirum non ſit, quòd Bulla, cū executoria eſſet, ſacro approbante Concilio, à Martino V. edita dicatur. Conſtat ſecundò, editam fuiſſe non poſt finem Concilij, ut communiter ex eo creditur, quòd poſt Sèſſionem XLV. legatur, ſed 8. Kal. Martij, anno Pontificatùs Martini primo, dum Concilium nondum Sèſſionem XLIII. celebràrat, ut inter Sèſſionem XLII. quæ 28. Decembris anno 1417. & Sèſſionem XLIII. 21. Martij anno 1418. celebratæ ſunt, collocanda ſit: 2. enim Kalendæ Martij, quæ in diem 22. Februarij incidunt, inter utrumque diem, quibus Sèſſiones XLII. & XLIII. habitæ fuerunt, mediæ ſunt.

Cùm autem ex hac obſervatione manifeſtum fiat, Bullam Martini V. confirmatoriam in Actis deſiderari, opportunè omninò accidit, quòd pervolvens proximis hiſce diebus Regeſtum Variorum Martini, aliud quærendo, aliud repererim. Incidi namque præter ſpem omnem in Bullam Martini longè à ſuperiori diverſam, utpote quæ incipit: *Martinus &c. Ad perpetuam rei memoriam. In eminentis Apoſtolice dignitatis ſpeculâ ſupermi diſpoſitione conſtituti, inter ſollicitudines alias innumerabiles noſtris humeris incumbentes, aſiduâ curâ revolvimus, & in votis noſtris gerimus deſiderantes, ut fides Catholica, quæ Chriſtiana Religionis firmiſſimum eſt fundamentum, noſtris proſpiciatur temporibus, ac à contagioſis hæreticorum dogmatibus, quibus illam quaſi tenebroſi ſumi caligine obſcurare fatagunt, conſervetur, hæreſis quæ pravitatis de ſinibus fidelium extirpetur, &c.* Præmittit illa Bullâ Martinus V. quæ contra errores Joannis Wicleff, & Hus, ac Hieronymi de Praga à Joanne XXIII. in Concilio Romano anno Pontificatùs ejus tertio decreta fuerant, duasque conſtitutiones ejuſdem Joannis, quarum una à Labbeo edita eſt Tomo XI. Conciliorum, altera hucuſque lucem non vidit, exhibet: deinde ſtatuta Conſtantienſis Concilij circa propoſitiones Wicleff & Hus, nec non errorem Bohemorum de communionem ſub duplici ſpecie de verbo ad verbum infeſcit: *Nos igitur declarationes, decreta, diſſinitiones, reprobationes, mandata, inhibitiones, ſtatuta, nec non & condemnationes, & ſententias ſupraſcripta rata habentes, & grata, illaque authoritatè Apoſtolice ex certâ ſcientiâ tenore præſentium confirmantes, & præſentis ſcripti patrocinio communiſſantes, ſupplices quoque omnes deſectus, ſi qui forſan, propter ſolennitates Iuris in procedendo non ſervatas, intervenerint in eiſdem, volumus etiam, & eadem authoritate decernimus, quòd declarationes, diſſinitiones, reprobationes, mandata, inhibitiones, ſtatuta, nec non condemnationes, & ſententias, præſerta plenam vim, plenamque robur, & vigorem per omnia habeant, & ad ea ubilibet probanda hæ noſtra litteræ plenè ſufficiant, quandoocumque eas ſive in iudicio, ſive alibi exhiberi contigerit, vel oſtendi. Nulli ergo, &c. Noſtræ approbationis, ratificationis, communionis, ſuppletionis, voluntatis, & inſtitutionis infringere, &c. Si quis, &c. Datum Conſtantiæ 8. Kal. Martij, anno primo.*

Atque hæc eſt Bulla Martini V. confirmatoria, quæ hætenus typis deſcripta non fuit, omneſque noſtri ſæculi peritos in hunc uſque diem latuit, ex qua non ſolum reſutantur, quæ Richerius objecit, ſed quæ & ipſe D. Maymbourg ſuperius de confirmatione Pontificiâ ſcripſit. Ut enim à Richerio incipiam, edita eſt hæc Bulla à Martino V. octavo Kal. Martij, dum litteras executoriales ad Inquiſitores hæreticæ pravitatis ſuprà memoratas eodem die tranſmitteret. Edidit autem Martinus hanc Bullam nomine proprio, nulla Concilij mentione factâ, quòd per illam Romani, & Conſtantienſis Conciliorum contra hæreticos ſtatuta authoritate Apoſtolice confirmaret, adeò, ut ex verâ Bulla confirmatoriâ non habeatur monumentum præceos authoritatis Concilij ſupra Papam, ſed potiùs contrarium, authoritatis nimirum Pontificiæ ſupra Concilium: ad Superiorem enim ſpectat approbare, ratificare, confirmare, communicare decreta, & ſupplere deſectus inferiorum, prout Martinus V. hæc Bullâ ſe de Decretis Patrum Conſtantienſium facere, in terminis aſſerit. Et hinc quoque patet, quid dicendum ſit de obſervatione D. Maymbourg, quæ confirmationem Pontificiâ cæterorum Epiſcoporum ſubſcriptionibus æquiparare non dubitavit, & huic antiquorum traditionem conſonam eſſe, allerere auſus fuit.

Quàm injurioſa namque ſit Sedi Apoſtolice authoritatis ejus interpretatio; quàm aliena à mente Eccleſiæ hæc ſuprema Pontificiâ confirmationis enervatio; non ex uno, ſed ex pluribus antiquitatis monumentis, quæ ab ipſo D. Maymbourg adferuntur, probari poſſent. Non ſic enim judicârunt Epiſcopi Concilij Arelatenſis primi, quando ſtatutum de uno Paſchatis die ubique terrarum obſervando ad Sylveſtrum I. Romanum Pontificem retulerunt, ut iudicio ipſius probatum per majores Romani Imperij Diæceſes publicaretur. Non ſic tenuerunt ſextenti triginta Orientales Epiſcopi Chalcedone congregati, quando Canonem 28. de ſecundo honoris gradu Sedi Conſtantinopolitane tribuendo ad Leonem I. retulerunt, ut illum authoritate Apoſtolice probaret, & tanquam Caput membrorum ſtatutâ confirmaret, ac roboraret. Neque ſic de authoritate ſua judicavit Leo, & re, & nomine Magnus, dum ſolus Canon 28. Chalcedonenſi obſtitit, eumque, quia authoritate Apoſtolice ſtatutus non fuerat, rejecit, & nullius roboris eſſe, monſtravit. Hæc erat de authoritate Sedis Apoſtolice circa Synodicorum Decretorum confirmationem traditio venerandæ Antiquitatis, hæc conſtans & indubitata ſententia religioſæ poſteritatis.

Ut enim omnittam ſacroſanctum Tridentinum Concilium; quod Antiquorum veſtigij inſiſtens, Acta ſua ad Romanum Pontificem tanquam ſupremum Eccleſiæ Iudicem retulit; ad ipſum Conſtantiense Concilium accedo; quod poſt trium Obedientiarum unionem ſignificavit, Romanum Pontificem adſtringi non potuiſſe Decretis in materia fidei à ſe editis, niſi poſtquam illa ſupremâ ſuâ Sedis authori-

thoritate approbasset. Cùm enim Patres Constantienses *Sessione XL.* eederent professionem fidei, quam Romani Pontifices juxta antiquam consuetudinem, ante coronationem emitterent, inter omnia Concilia Generalia, quæ Decreta in materia fidei per totam Ecclesiam recepta ediderant, unum Constantiense omiserunt, cùm tamen plura de fide, quàm ul- lum aliud Concilium statuisset: quâ re Patres Constantienses innuere voluerunt, se futurum Pontificem astringere non potuisse ad Decreta fidei in Concilio statuta, nisi Sedis Apostolicæ judicio fuissent prius confirmata. Ne autem quisquam de Decretis Constantiensibus in materia fidei editis dubitaret, electus à tribus Obediens in Summum Pontificem Martinus V. voluit post Sessionem *XLII.* Decreta fidei autoritate suâ Apostolicâ comprobare; prout fecit Bullâ confirmatoriâ superius memoratâ. Illa, inquit, *autoritate Apostolicâ ex certâ scientiâ præsentium tenore confirmantes, & præsentis scripti patrocinio communientes, supple- tes quoque omnes defectus, si qui forsitan propter solennitates iuris in procedendo non servatas, interven- erint in eisdem.* Et postquam Martinus solâ autoritate Pontificiâ hoc modo Decreta Con- stantiensia in materia fidei probaverat, tunc nomine suo, consentiente Concilio, Decreta à Concilio edita, & à se probata ad cunctos hæreticæ pravitatis Inquisitores transmisit, ut juxta illorum tenorem, contra Wicleffitas, & Hussitas agerent: quod nihil planè contra su- perioritatem Pontificiam facit.

61. Ne autem ullum omninò dubium restet de mente Martini V. circa autoritatem Pontificis supra Concilium, ad jungenda sunt, quæ occa- sione Polonorum in Consistorio publico de non appellando à Sedis Apostolicæ judicio, statuit. Utque res tota à sua origine repeta- tur, cùm Concilium *Sessione XIII.* elegisset Commissarios tam ex Collegio Cardinalium, quàm ex Nationibus ad audiendum & examinandum causas hæresum, & errorum in fide Catholica, & moribus, undecumque habuissent, & haberent originem; accidit, quòd Regis Poloniae Lega- tus Nicolaus Gneznenfis Archiepiscopus acce- ptum à Doctoribus, & Studiosis Parisiensibus libellum famosum, quem Ioannes à Falckenberg in *Wladislaum Regem, & in omne Polonum nomen conscripserat*, ad deputatos Judices detulerit, Authorem in tetrum carcerem includi fecerit, & à Iudicibus Constantiensis Concilij libel- lum cum omni debita solennitate, & maturi- tate damnari curaverit. Antequàm itaque Martinus V. in Pontificem eligeretur, singu- larè Nationes, & sacrum Cardinalium Colle- gium seorsim concluderant, ordinaverantque, quòd dictus libellus, tanquam hæreticus in *Sessione publica per sacrosanctum Concilium Constantiense publicè damnaretur, seu dam- natus nuntiaretur, unde post electionem Mar- tini V. aliquoties insisterunt pro publica istius libelli condemnatione. Ubi autem vide- runt, à Martino V. 8. Kal. Martij, seu die 22. Februarij anno 1418. hæreses Ioannis Wicleff, & Ioannis Hus, ac Bohemorum de commu- nione sub duplici specie proscripitas, ac de ijs*

duntaxat ad Episcopos Poloniae, aliosque hæ- reticæ pravitatis Inquisitores literas datas fuisse, verisimile est, eos nondum quidem ap- pellasse, sed de appellando ad futurum Con- cilium cum pluribus locutos fuisse, idque ad Martini V. aures pervenisse. Hæc autem oc- casione idem Pontifex Decretum edidit de non appellando à Romano Pontifice, de quo audiendus est Ioannis Gerlonius in *Dialogo Apologetico pro Constantiensi Concilio*, qui appella- tionis Polonorum meminit, quasi jam inter- jecta fuisset: *Pro parte Dominorum Polonorum interjecta est tandem appellatio ad futurum Con- cilium. Cui appellatiioni cum respondendum esset, lata est, ut dicitur, in Consistorio Generali & publi- co, quòd ultimò Constantiæ celebratum est, minuta quadam sub forma Bullæ... continebaturque, in nullo casu licere, appellationem à Papa facere, nec ejus judicium in causa fidei declinare. Quæ hæc ad- fert Ioannes Gerlonius ex aliorum relatione in Tractatu suo; Quomodo, & an liceat à Sum- mo Pontifice appellare, seu ejus judicium declinare? tanquam rem sibi compertam, & indubitam exhibet. Absolutè enim affirmat, quòd Mar- tinus V. in sua constitutione: Ad perpetuum rei memoriam, factâ, & promulgatâ in Consistorio generali celebrato Constantiæ 6. Idus Martij, Pontificatus sui anno primo decreverit: Nihil fas est, à supremo Iudice, videlicet Apostolicâ Sede, seu Romano Pontifice Iesu Christi Vicario in terris appellare, aut illius judicium in causis fidei (que tanquam majores ad ipsum, & Sedem Apostolicam deferenda sunt) declinare.*

Testatur Joannes Gerlonius in eodem illo tractatu, Decretum hoc occasione Polo- norum editum fuisse, & ipse D. Maymbourg *cap. 24.* illud occasione Appellationis ab ijs- dem Oratoribus interpolatæ, prodijisse affirmat, ut Martinus V. neque clariùs, neque expre- ssiùs mentem suam de Sedis Apostolicæ supra Concilium autoritate exponere poterit: id quod adeò manifestum fit ex verbis Mar- tini V. à Gerlonio allatis, ut hæc Authori nos- tro aqua hælerit, & cùm ad pleraque à me allata respondere conatus fuerit, ad Decretum illud se nihil habere, quod opponeret, re ip- sâ significavit. Quamvis enim Auctor noster fingat, facilem esse responsionem, dicatque: *Facillimè responderi potest, dicendo id, quòd centies responsum est; & cui contradici nequit, quòd hæc, & similia verba intelligi debeant de omnibus Eccle- sijs particulariter sumptis, de omnibus Episcopis, Archiepiscopis, Metropolitanis, Primatibus, Patri- archis, à quorum judicio ad Romanum Pontificem appellare licet, ita, ut nemini appellare permissum sit ad judicium alicujus ex ipsis à sententia Romani Pontificis, qui ipsorum superior est, non quidem, quando adunati sunt in Concilio, & universalem Eccle- siam representant, sed quando particulariter sa- mantur.* Hæc tamen responsio adeò infirma est, ut Lector non nisi oculis indigeat, ad fal- sitatem illius ex Actis Concilij detegendam. Non enim agebatur à Legatis Poloniae de Episcopis particulatim sumptis, sed in Concilio adunatis. Appellare volebant non ad Patriar- chas, Primates, Metropolitanos, & Episcopos toto orbe dispersos, sed in Concilio Universi- tali

fali congregatos. Cùm autem horum occasione editum fuerit à Martino V. Decretum de non appellando à Romano Pontificis iudicio, ut ipse D. Maymbourg fateretur, quâ ratione negare potest, supradicto Martini Decreto prohibitam fuisse appellationem ad Generale Concilium?

Verba illius Pontificis nimis manifesta sunt, quàm ut in dubium revocari possint: Nullus est, à supremo iudice, videlicet Apostolica Sede, seu Romano Pontifice seu Christi Vicario in terris appellare. Appellationem à Romano Pontifice interdicit Martinus V. & rationem quoque adjungit, quòd nimirum Pontifex sit Jesu Christi in terris Vicarius, adeoque Divinitus ovili Ecclesiæ præpositus, & supremus, ut vocaribidem, iudex constitutus. Hæc sunt verba, quibus clara desiderari non possunt, & quæ aded Joannis Gersonij scriptis adversa sunt, ut erroris ea convincerent, ac Authorem in interpretandis Sessionis V. Decretis longè à Martini V. mente huculque alienum fuisse, monstrarint. Neque id latuit Gersonium, qui Tractatum: *Quomodo, & an liceat à Summo Pontifice appellare?* contra Martini constitutionem edidit, & Decretum illud Pontificium ex adverso cum Synodaliibus constitutionibus anno 1416. sexto Aprilis Constantiæ editis pugnare, totis viribus probare contendit.

Cùm autem Synodales constitutiones illæ, sint ipsa duo priora Decreta Sess. V. de potestate Ecclesiastica sine communi deliberatione, contra protestantibus Cardinalibus, & Regis Galliæ Oratoribus, edita, & Ioannes Gersonius ea de superioritate Concilij intellecta, per Martini V. constitutionem infirmata fuisse, clarius probaverit, quàm ut ipse D. Maymbourg id pertinaciter negare ausus sit, adjungit Author iste: *Quòd si D. Schelstrate, his non obstantibus, velit, quòd Martinus V. hæc constitutione condemnet, & absolute prohibeat omnem appellationem ad Universale Concilium, respondebitur ipsi sine ulla difficultate, quòd etiam si ita esset, constitutio illa nullam vim fortiretur, quia facta non fuit Conciliariter, neque sacro approbante Concilio, neque cum consensu Ecclesiæ, quæ nunquam voluit, in omni casu prohibitam esse appellationem à Papa ad Concilium. Verùm quam vanum sit hoc effugium, vel me tacente, quisque facile percipiet. Constitutio illa, inquit D. Maymbourg, facta non est Conciliariter, neque sacro approbante Concilio. Sed quid inde? Sequiturne ex eo, constitutionem illam à Martino V. factam non fuisse, vel Decreta Sessionis V. ab eo non fuisse reprobata? Constitutio in Consistorio publico die 2. Martij anno 1416. præsentibus Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, à Martino V. Constantiæ edita fuit, cùm omnes Patres in eadem Civitate aderant, qui in nulla ex sequentibus Sessionibus se Martini Decreto opposuerunt, quin potius illud ipsum Actis Sessionis XLV. inserti passi sunt. Cùm enim Sessione XLV. finis imponendus esset Concilio, & Oratores vidissent, nihil circa damnationem libri Ioannis à Falckenberg ibidem publicandum fore, rem novam Legati Regis ausi sunt, inquit Martinus Cromerus Warmiænsis Episcopus lib. 18. de gestis*

Polonorum, ad futurum Concilium, quod in decimum annum indicetur, provocarunt. Agunt de hæc appellatione Acta Concilij tam edita, quàm inedita, omnium autem fulsimum Protonotarij Constantiensis Concilij in compilatione à se facta, in qua referunt, quòd, cùm nonnulli multum dicerent, & tumultum facerent, Martinus V. imposto omnibus silentio, dixerit respondendo ad prædicta, quòd omnia, & singula Decreta Constantiensis Concilij approbabat, & ratificabat, quæ in materia fidei Conciliariter statuta erant, non autem aliter, neq. alio modo. Quo responso prudentissimus ille Pontifex, ut ostendimus supra, significabat, quænam Decreta confirmabat, quæ autoritate Apostolicâ probare volebat. Ac de Decreto inprimis contra propositionem Joannis Parvi Constantiæ edito, quòd Martinus in Bullâ suâ confirmatoriâ omiserat, & contra quod Ioannes à Falckenberg in famoso suo libello aperte sentire vilus erat, satis, superque ostendit, illud ipsum à se probari, ac confirmari, quia Conciliariter in materia fidei conclusum, determinatum, & statutum erat. De ipso autem libello non solum hæc crudelissimâ hæresi, sed multis quoque alijs erroribus referto, ob quos sacrum Cardinalium Collegium, & omnes Nationes illum damnarant, & in Sessione publicâ damnandum statuerant, clarè ostendit, sese Decretum Nationum, & Collegij Cardinalium noluisse in auctoritatem admittere. Unde cùm Paulus Voladimirius unus ex Oratoribus Polonis vellet prosequi appellationem, eamque ex quadam cedula legere cepisset, fuit ipsi per D. Augustinum de Lance Fiscalem & Advocatum Consistorialem de mandato Domini nostri Papæ, ut idem Augustinus asseruit, ibidem coram eodem Domino nostro stanti impostum silentium sub pœna excommunicationis, quo quidem silentio imposto, idem Paulus tacuit &c. Hæc ipsius Constantiensis Concilij Protonotarij in Actis publicis, ex quibus inprimis patet, Martinum V. se superiorem ostendisse Collegio Cardinalium, & cunctis Nationibus, sanctum Constantiense Concilium integrantibus. Secundò patet, se superiorem fecisse Patribus non solum seorsim, sive Nationaliter, & extra Sessionem publicam, sed etiam simpliciter, sive in Sessione Conciliariter statuentibus: Martinus enim appellationem à Sedis Apostolicæ iudicio ad Concilium Universale prohibens, ne quidem iudicio conciliariter se subiectum ostendit, quinimò, teste Gersonio, Romanum Pontificem pro supremo in materijs fidei iudice, à quo ad Concilium Universale appellare non licet, palàm asseruit. Unde Sessione XLV. Polonis appellationem à iudicio suo ad futurum Concilium interponere volentibus non solum obstitit, sed quod caput est, in ipso Constantiensi Concilio, in Sessione publica, coram sacro Cardinalium Collegio, & cunctis Nationibus appellationem Polonorum reprobavit, & silentium ipsi sub pœna excommunicationis imposuit, & prætermisâ damnatione libelli Ioannis à Falckenberg, finem Constantiensi Concilio, quod post trium Obedientiarum unionem universale evaserat, imposuit.

65. Quodd itaque Martinus V. à tribus Obediens in legitimum Pontificem electus, nonquam approbavit Decreta *Sess. V.* de superioritate Concilij intellecta, sed ea illo sensu improbavit, ac infirmavit, colligitur ex Actis & Gestis Concilij, quorum fidem in dubium revocare non licet, & probatur ex Scriptore coetaneo Ioanne Gersone, cujus testimonium Ecclesie Gallicanae suspectum esse nequit. Ex hoc enim Authore toties à D. Maymbourg laudato, toties Sedis Apostolicæ authoritati opposito, constat, quodd Martinus V. declarans, illicitum esse à Sedis Apostolicæ iudicio appellare, improbavit Decreta *Sess. V.* de superioritate Concilij intellecta. Probat id Gersonius in Tractatu, *An, & quomodo appellare liceat?* ubi Decretum Martini *de non appellando*, hanc ob causam totis viribus impugnat. Cæterum non Concilij, sed Sedis Apostolicæ authoritas suprema est in terris, utpote ad quam etiam à Concilij appellare, teste Gelasio I. semper permissum fuit, & à quâ ne quidem ad Concilium, teste Martino V. appellare unquam licebit. Romanus igitur Pontifex tanquam supremus Ecclesie Iudex potestatem habet, supra quam in terris Christus Dominus nullam aliam constituit. Hæc Martini V. mens est, hoc iudicium, hæc sententia, Actis ipsis inserta: ita ut, si Concilium Constantiense, juxta interpretationem Basiliensium, hæcenus fuerit Ecclesie Gallicanae Palladium, juxta sensum Martini V. futurum sit supremae authoritatis Apostolicæ præsidium & propugnaculum.

J. V.

Corollarium finale totius præsentis Articuli.

66. EX dictis inferitur; Quo in sensu habenda sit secunda Cleri Gallicani propositio in initio præsentis articuli relata. Nam primò, dum Cleri Gallicani declaratio fatetur: *Apostolicæ Sedis, ac Petri Successoribus Christi Vicariis rerum spiritualium plenam inesse potestatem*, disquirere hinc licet, quomodo hæc Christi vicariæ potestatis plenitudo subsistat, nisi dicatur protendi super quocunque *Morali* ad regnum cælorum ordinabili? In ejusmodi autem *moralitatis* indefinitâ sphaerâ nunquid sunt etiam decreta *Conciliaria*, siquidem *moralia* sint, etiam post sui ex authorizatione Pontificiæ confirmationem, secundum rerum exigentias mutabilia, si verò sint dogmatica, eatenus post sui ex characterè Pontificiæ authorizationis confirmationem obtinent consummatæ in fide infallibilitatis, Primam adeò Veritatem *authoritative* applicantis certitudinem, ut ipse etiam Pontifex ob ejusdem Primæ Veritatis eisdem taliter applicatæ, summam reverentiam teneatur ad eorum assensum: at tam è antecedenter ad eorum ex Pontificiæ authorizationis accessu confirmationem, noscitur in eo adhuc versari statu, ut super ejusmodi *Conciliaribus* decretis comprobandis adhuc protendatur Pontificiæ authoritas, atque

ex hac super quocunque ad regnum cælorum in terris ordinabile *Morale* protensione mensuranda est illa Vicariæ Christi in Summo Pontifice potestatis plenitudo, quam ipse etiam Clerus Gallicanus est professus, haud profectò substitutam, nisi protenderetur super omni *Conciliari* decreto. Ex vi cujus adeò protensionis non Concilij supra Papam, sed hujus supra Concilium quâ *acephalicè* spectatum, superioritas asserenda est.

67. *Secundò* Clerus Gallicanus in prædictâ declaratione sua Synodum Constantiensem vocitans Oecumenicam, rogatur ut edoceat nos, quem Synodus illa fuerit à Christo sortita characterem in statu illo, quo contrarium se exhibuisset erga supremam Papæ etiam futuram authoritatem, dum cæteroqui pro statu *IV. ac V. Sessionis*, non nisi dubium ac incertum Pontificem habuerat? Si expendatur totum Evangelium, præcipuè *18. Matthæi caput*, nullus reperiri potest apex, per quem norma Oecumenici Concilij constitui valeat, nisi ex Christi nomine Vicario, Apostolicoque adeò characterè soli Papæ extra Concilium proprio, nec intrâ Concilium quoque aggregatis Ecclesie Præsulibus promisso, nisi isti sub Christi nomine Vicario, Papatûs proprio, sint aggregati. Quo fundamento sic constituto, quâ ratione dicere licet, Constantiensia *IV. ac V. Sessionis* decreta fuisse Oecumenica, nisi *materialiter ac dispositivè*, quatenus habebant ordinem tendentiæ ad certum Papam, mediante Synodo illâ in hanc finem institutâ, obtinendum, ex quo character Oecumenicus accederet illis decretis. At in ordine ad hunc characterem oppositus fuit obex manifestus, si decreta illa ultra ordinem extirpandi schismatis, certique Papæ Ecclesie sanctæ præficiendi, extendere supra futurum indubitatum Pontificem. Sub cujusmodi adeò ad schismatis tempus coarctatione, atque ad certum Papam sufficiens ordine, Concilium Constantiense, quamdiu intrâ hos subsistebat limites, poterat quasi *materialiter ac dispositivè* dici Oecumenicum. At sub illa supra certum Papam protensione, præallegata de Conciliorum Generalium authoritate decreta, neque à Sede Apostolicâ esse comprobata, neque Romanorum Pontificum, ac totius Ecclesie usu confirmata, neque ab Ecclesia perpetuâ religione custodita, sed e contrario potius reprobatæ fuisse, constat ex fundamentis antehac deductis, in vi quorum Gallicana Ecclesia immeritò videtur improbare illos, qui eorundem decretorum, quasi dubiæ sint authoritatis, ac minus approbatæ, robur infringunt, quatenus ultra tempus schismatis erga certum etiam, ac indubitatum Papam protenduntur, sub aperta etiam contradictione adversus Regem Gallie, ejusque Oratores intrâ Florentinum sub Eugenio IV. & Lateranense sub Leone X. celebrata Concilia professos, Papam Synodo etiam Generali *acephalicè* spectatâ superiorem esse; velut in antecedentibus ostensum fuit.

FINIS ARTICULI SECUNDI.